

**VÝROČNÁ SPRÁVA
O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ MÚZEA
ZA ROK 2023**

Názov múzea:	Hornonitrianske múzeum v Prievidzi
Zriaďovateľ:	Trenčiansky samosprávny kraj
Adresa a PSČ:	Košovská cesta 9, 971 01 Prievidza
Číslo telefónu:	sídlo múzea +421 46 5423054, 5425899 detašované pracovisko +421 46 5407512, 5438075
Číslo faxu:	+421 46 5426715
e-mail:	info@muzeumpd.sk
web stránka:	www.muzeumpd.sk

Obsah

ÚVOD	3
2. ZBIERKOVÝ FOND	8
A. Akvizičná činnosť	8
B. Evidencia zbierkového fondu	9
C. Ochrana zbierkového fondu	12
D. Odborné ošetrovanie zbierkového fondu	13
3. VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ	16
4. EXPOZIČNÁ A VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ	20
5. ODBORNÁ METODICKÁ, ANALYTICKÁ A KONCEPČNÁ ČINNOSŤ	27
A. Odborná metodická činnosť	27
B. Analytická činnosť	28
C. Koncepčná činnosť	29
6. INÉ ČINNOSTI	
A. Publikačná činnosť	29
B. Edičná činnosť	31
C. Kultúrno-vzdelávacia činnosť	31
D. Propagačná činnosť	38
7. KNIŽNICA A REGISTRATÚRA	48
A. Knižnica	48
B. Registratúra	51
8. PERSONÁLIE	51
9. NÁVŠTEVNOSŤ	52
10. HOSPODÁRENIE, ROZPOČET, PREVÁDZKA	53
ZÁVER	66
PRÍLOHY	68

ÚVOD

Rovnako ako vo výrobnej sfére platí, že pokiaľ človek pozná svoje schopnosti, nemôže preceniť svoje sily. Pravidlo, ktoré by malo platiť aj v ostatných sférach profesijného života. Či už človek pracuje manuálne alebo duševne, zostáva po ňom určitý produkt, za ktorý by sa mal vedieť postaviť a obhájiť si ho, ak je na svoju prácu aspoň trochu hrdý. Nie inak je tomu aj v múzejníctve, o ktorom sa predpokladá, že je založené najmä na psyché. Ak by zvyšok sveta vedel, koľko manuálnej práce sa ukrýva za poslaním múzejníka, možno by opätovne prehodnotil pohľad na postavenie múzeí v spoločnosti a prinavrátil im vážnosť, aká im prináleжала už v dobe antiky. Ako však zvonka, bez bližšieho poznania, zhodnotiť pomery a potreby uzavretej komunity? To nie je reálne ani opačným smerom, nik zvnútra nedokáže celkom odhadnúť, ako je vonku, ani múzejník celkom dobre nemôže hodnotiť iné odbory a povolania, ich zázemie, podhubie, bez náležitého výskumu a štúdia. Ale možno je to celé naopak, spoločnosť vie, čo práca v múzeu obnáša a pocit obhajovania sa a nedocenenia nosia múzejníci v sebe sami. Ktožehovie.

Niektó určite áno, preto sa hornonitrianski múzejníci snažia rok čo rok postaviť plán hlavných úloh, aby jeho jednotlivé položky boli reálne a realizovateľne definované, preto sa počas celého kalendárneho roka pokúšajú vykonávať všetky aspekty svojej práce svedomito a s nasadením, preto pri spätnej analytickej činnosti spoznávajú pravdu o plnených úlohách, splnených, čiastočne splnených i nesplnených, hľadajú dôvody a objavujú medzery, ktoré do budúcnosti možno zaplátať. Hodnoteného obdobia uplynulých dvanástich mesiacov roka 2023 nebolo v ničom iné. Hornonitrianski múzejníci doň skočili rovnými nohami, zo zálohy podporovaní bohatým, možno sa dá povedať, nabitým programom. O úvod roka sa síce starali tri výstavy prenesené z predchádzajúceho roka, no na prelome januára a februára v priebehu niekoľkých dní uzreli výstavné priestory múzea hneď tri inštalácie, inak vynovené premiéry dôležitých výročných výstav. A potom to už pokračovalo systematicky podľa aktuálneho kalendária, sem-tam výnimočne do programovej ponuky zaradená muzeálna prezentácia na pôde partnerov. Do posledného termínu hodnoteného časového úseku mesiacov január – december 2023 tak výstavná činnosť Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi zaznamenala dovedna jeden a dvadsať zárezov, inštalácií na domácej pôde i mimo priestory múzea. Dve z uvedených výstav boli širokej verejnosti sprístupnené slávnostnou vernisážou, jedna prebehla v sídle múzea, druhá v priestoroch partnerskej inštitúcie v inej hornonitrianskej metropole. Všetko bolo tak, ako má byť – návštevník dostal za svoje peniaze produkt

a možnosť naložiť s ním podľa vlastného uváženia. A že návštevníkov v sledovanom období prišlo mnoho, netradične hlavne v lete prekračovala návštevnosť dosiaľ známu mieru. Vďaka!

Samostatnou kapitolou výstavnej činnosti je činnosť expozičná. Hornonitrianske múzeum v Prievidzi bolo na svoje stále, dlhodobé expozície vždycky hrdé, v posledných desaťročiach však expozičná činnosť dostávala trhliny, mohli za to hlavne nevhodné, neúčelové a neatraktívne priestory, v ktorých nebolo možné pre nové expozičné zámery vytvoriť udržateľné podmienky. I preto sa expozično-výstavná činnosť sústredovala zväčša na výstavnú časť – dočasné, krátkodobé inštalácie. Zatiaľ posledná posledná expozícia múzea *Historiae Superior Nitriensis*. múzejná dokumentácia vývoja prírody a spoločnosti hornej Nitry, odštartovala kalendárny rok 2023, tak ako po ostatných pätnásť rokov, neochvejne na svojom mieste v expozičných priestoroch múzea. Do konca roka to však už „nedotiahla“ a symbolicky na Medzinárodný deň múzeí ukončila svoju expozíciu, uvoľnila miesto novým, rozšíreným výstavným priestorom múzea, ktoré ešte do konca mája 2023 privítali prvú výstavnú inštaláciu. Pre všetkých milovníkov a nadšencov starej expozície majú hornonitrianski múzejníci pripravené celkom nové nápady – odvážne, jedinečné a moderné, už len tie adekvátne expozičné priestory...

Vedľajším produktom expozičnej a výstavnej činnosti sú sprievodné podujatia, tie spolu s prezentačnými aktivitami tvoria kultúrno-vzdelávaciu činnosť. Silná to zložka programovej ponuky aj v 39. roku jeho existencie. Stovka podujatí kombinovala formy, bola flexibilná a variabilná, návštevník mohol v múzeu poznávať, učiť sa, tvoriť aj zabávať sa. V expozičných, výstavných i prezentačných priestoroch múzea zneli lektoráty, komentované prezentácie, odborné i populárne prednášky, tvorilo sa z nepreberného množstva materiálov, ukážky konzervátorských činností, stretalo sa s regionálnou históriou, premietali sa filmy, prebiehali semináre, hrali sa stolné hry... Návštevníci v organizovaných skupinách či jednotlivo, domáci i „inokrajní“, od najmenších po seniorov, školáci z materských, základných i stredných škôl, aj tí znevýhodnení prichádzali, aby našli kultúrne vyžitie, zabavili sa, spoznali prednosti regiónu, zaspomínali, doplnili si učivo, a odchádzali spokojní. Všetko bolo tak, ako má byť – až na jednu výnimku.

Veľkým organizačno-priestorovým mínusom bola nedostatočná príprava základného harmonogramu pre výslednú programovú ponuku múzea prezentovanú kalendárom, ktorého

rodiacu sa podobu a prípadne neskoršie zásahy do štruktúry jej majoritný autor primerane nekonzultoval s ostatnými organizačnými zložkami múzea. V priebehu hodnoteného obdobia sa stávalo, že pre urputnú snahu zatraktívniť výstavnú činnosť, pri ktorej sa počítalo aj s využitím inak rozľahlého priestoru múzejného foyer, mnohé termíny príprav a inštalácii výstavných podujatí kolidovali s termínmi sprievodných i samostatných prezentačných podujatí. V múzejnom foyer prebieha väčšina tvorivo-náučných podujatí, ktoré sa dostávali do priestorovej tiesne a autori boli nútení jednotlivé aktivity realizovať s obmedzenou kapacitou či v náhradných priestoroch, čo nie vždy bolo reálne. Návštevník však ani týmito zásahmi do pracovného procesu nebol limitovaný a pravdepodobne si žiadnych obmedzení vonkoncom nevšimol.

Kde by však boli expozičná, výstavná, prezentačná i kultúrno-vzdelávacia činnosť, nebyť činnosti zbierkotvornej. Jej výsledky za aktuálne hodnotený rok 2023 u predchádzajúce obdobia skompletizovalo decembrové zasadnutie Komisie na tvorbu zbierok pri Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi. Podklady, ktoré pripravili odborní pracovníci v podobe návrhových listov, dokumentačných listov a zmlúv o darovaní, komisia posúdila a odporučila ďalšie kroky.

Programy na akvizíciu múzeí boli aj v roku 2023 cieľom projektovej činnosti a náplňou pripravovaných žiadostí, ktorými múzeum zareagovalo na jednu z výziev v rámci dotačného programu Fondu na podporu umenia. Z dvoch podaných žiadostí bola podporená jedna žiadosť. V aktuálne hodnotenom období od 1. januára do 31. decembra 2023 neprebíhali žiadne vecné vyhodnotenia a finančné vyúčtovania.

Predmety v zbierkovom fonde múzea prejdú od svojho pôvodného miesta alebo účelu k muzeáliám často dlhú a strastiplnú cestu. A ani potom nemajú poriadne „kľud“. Prezentácia, akces, odborné spracovanie, správa a sprístupňovanie, ale hlavne ochrana zbierkového fondu, ktorá prebieha v konzervátorských dielňach na detašovanom pracovisku múzea. V priebehu hodnoteného obdobia dvanástich mesiacov 2023 tím konzervátorov odborne ošetril a zakonzervoval do šiestich stoviek kusov predmetov – novozískaných zbierkových predmetov, predmetov z múzejného fondu určených na niektorú z foriem prezentácie, predmetov zo starších zbierok, špeciálne predmetov z prírodovedných zbierok múzea. Svojou zručnosťou a tvorivosťou konzervátori prispievajú k prezentácii a šíreniu dobrého mena múzea. Oddelenie ochrany zbierok dopĺňa správkyňa múzejných depozitárov zdieľajúcich

budovu s konzervátorskými dielňami. Oddelenie správy zbierok a oddelenie ochrany zbierok v hodnotenom období verifikovalo stav stáleho diferencovaného uloženia zbierkových predmetov v depozitároch múzea i jednotlivých exponátov v priebehu dočasného premiestnenia (odborné ošetrovanie, vystavenie, výpožička, digitalizácia, krátkodobá prezentácia). Pohyb zbierkových predmetov neustával ani v hodnotenom roku 2023, opakované ošetrovanie, o ktorom sa viedli mnohé interné debaty, predmetom nesvedčí, oddelenie ochrany zbierok preto navrhuje konštruktívny dialóg, pestrejší výber muzeálie zo strany kurátorov zbierok a vyžaduje dostatočný časový odstup a „oddychový režim“ pre jednotlivé zbierkové predmety, kolekcie či súbory pred ich opätovným exponovaním. Zmienený evidovaný pohyb zbierkových predmetov ku koncu hodnoteného obdobia dopĺňali zmluvne podchytené výpožičky takmer jednej stovky zbierkových predmetov, medzi nimi unikátov celosvetového kultúrno-historického významu.

Nepredvídanou udalosťou v uplynulých mesiacoch bol kolaps úložných regálov v depozitárií archiválií (zbierky historických dokumentov). Nový účelový a trvácny úložný systém by mal byť nahradený v blízkom časovom horizonte, a to si vyžaduje zábezpeku mimoriadneho finančného krytia. Skvalitnenie ochrany zbierky historických dokumentov má úžasný príklad v činnostiach kurátorky numizmatických zbierok, ktoré od nej vyžaduje pokračujúca komplexná inovácia numizmatických zbierok.

Ako vlastne môže vyzeráť život múzejníka? Chvíľu sa venuje kuratele o zverené zbierky i deponáty, hneď zas ponáhľa sa na výročné stretnutie záujmového zberateľského subjektu, potom zakladá zaujímavý interný materiál a zároveň rokuje o pripravovaných tvorivých dielňach pre materské školy, osobne propaguje pripravované podujatie na základných školách v mieste sídla múzea a zakrátko už vyhodnocuje práve uskutočnené podujatie, sprevádza stredoškolákov na výstave z autorského pera svojich kolegov, je členom poroty, ktorá hodnotí takmer nezhodnotiteľné umenie malých výtvarníkov, v inom čase, na inom mieste volá, vypisuje, hľadá sponzorov, píše článok o výsledkoch metodologickej činnosti, dlhé hodiny ostrým okom stráži bezpečnosť ďalších a ďalších prichádzajúcich na masovo navštevované výstavné podujatie, vyráža na služobnú cestu do partnerského múzea na druhej strane republiky, odtiaľ zas smeruje na odbornú konferenciu aj s príspevkom, priebežne sa vracia k výstavnému plánu na budúci kalendárny rok a keď zostane trochu času, venuje komplexnej inováci zverených zbierok alebo vedie ich druhostupňovú evidenciu.

Práve spracovateľnosť zbierkových predmetov v elektronickej forme nie je silnou stránkou odborných pracovníkov múzea a k hmatateľnej zmene nedošlo ani v sledovanom období mesiacov január – december 2023, keď tento druh činnosti opätovne zaznamenal nevyhovujúco nízky výsledný stav.

Na zbierkový fond a prípadné nové prírastky naviazaná je i vedeckovýskumná činnosť – odborní pracovníci mali naplánovaných desať úloh, plnenie piatich z nich zahŕňalo aktivity zodpovedajúce rôznemu štádiu riešenia, plnenie troch ustúpilo vykonávaniu iných činností a dve úlohy boli z dôvodu rozviazania pracovného pomeru zrušené.

Múzejníci naďalej nezaostávajú ani vo vzdelávaní a samovzdelávaní, svoj osobný rast rozvíjajú štúdiom literatúry i zhodnocovaním najnovších expertných informácií, dopĺňajú si vzdelanie, odborné znalosti zveľaďujú a delia sa s nimi s kolegami odborníkmi na spoločných stretnutiach, seminároch, konferenciách, školeniach, na ktorých sú aktívni nielen ako účastníci, ale vystupujú aj s vlastnými autorskými príspevkami.

Samostatnú kapitolu nakladania s bazou osvojených informácií a zhodnotených faktov tvorí poradenská i konzultačná činnosť – v období január – december 2023 využili túto možnosť jednotlivci i subjekty z odbornej i laickej sféry a múzeum opäť nadviazalo niekoľko významných odborných kontaktov.

Bádateľský vzťah je i medzi múzejnou knižnicou a jej čitateľmi. Aj v sledovanom období roka 2023 ponúkala balík knižničných i informačných služieb pre zamestnancov múzea, ako aj pre zástupcov verejnosti, až pokiaľ nezasiahla dlhodobá práceneschopnosť a činnosť knižnice neprešla do „núdzového režimu“. Užívatelia knižnice a študovne majú počas návštevných hodín prístup k jednotlivým dokumentom knižničného fondu múzea prostredníctvom interných výpožičiek a možnosť bádať na základe vlastných heuristických zistení či odporučených zdrojov. O ďalších vzájomných vzťahoch knižnice a jej čitateľov a používateľov hovorí aktuálny knižničný a výpožičný poriadok.

Hornonitrianski múzejníci sú dobrovoľnými členmi záujmových spoločností (Slovenská archeologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied), klubov (Klub priateľov histórie Prievidze) i občianskych združení (K-2000, združenie na podporu kultúry hornej Nitry). Múzeum ako subjekt je členom jediného profesijného združenia múzeí na Slovensku (Zväz múzeí na Slovensku), v jednotlivých jeho orgánoch pôsobia i múzejníci samostatne (Etnologická sekcia Zväzu múzeí na Slovensku, Archeologická komisia Zväzu múzeí na Slovensku). Napokon múzeum má zastúpenie aj v organizačných zložkách veľkého folklórneho festivalu (Programová rada Medzinárodného folklórneho festivalu Myjava).

V priebehu sledovaného obdobia opustili rady múzejníkov až štyria kolegovia, traja odišli a jeden bol uvoľnený na výkon funkcie prednostu okresného úradu. Citeľné zmeny sa markantne podpísali i na niektorých činnostiach, mnohé dosiaľ nenahraditeľné pozície budú musieť prejsť novým „zaučením“ a zvyšok kolektívu hornonitrianskych múzejníkov sa o niektoré činnosti bude musieť podeliť.

Jednotlivé plánované úlohy múzejníci plnili na všeobecný prospech stanoveného Plánu a za stanovených podmienok, fond pracovného času bol čerpaný na mieste určenom k napĺňaniu špecifických odborných úloh a kontrolovaný oddelením ekonomicko-prevádzkových činností. Len v niekoľkých individuálnych prípadoch boli úlohy riešené na skrátený pracovný úväzok.

2. ZBIERKOVÝ FOND

A. Akvizičná činnosť

Múzejníci pri nadobúdaní zbierkových predmetov zohľadňujú predovšetkým príslušnosť k regiónu hornej Nitry ako zbernej oblasti múzea. Pri spracovaní návrhov na zaradenie predmetov do fondu kurátori uprednostňovali také predmety, ktoré v jednotlivých zbierkach spoločenskovedného a prírodovedného charakteru nemali ešte zastúpenie a zohľadňovali celistvosť zbierok.

V grantovom systéme Fondu na podporu umenia uspel jeden projekt Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi: Akvizícia latinského rukopisného kalendára 1815. Po zasadnutí komisie 11. decembra 2023 a schválenom návrhu bola s predajcom uzatvorená kúpna zmluva.

V kalendárnom roku 2023 múzeum opäť získalo množstvo predmetov od darcov, s ktorými bolo uzatvorených 13 darovacích zmlúv a do Knihy darcov sa zapísalo 6 nových mien – darcov zbierkových predmetov. Darované predmety boli zaradené do spoločenskovedného a prírodovedného odboru. Darované predmety boli opäť rozmanité: do zbierky numizmatiky pribudla pamätná medaila Jána Mjartana či minca „kuna“.

Do zbierky historických dokumentov ďalej darom od troch rôznych majiteľov pribudli dve dobové fotografie, dve pohľadnice a Sväté písmo z roku 1892. Zhodný počet darcov prispel k rozšíreniu zbierky histórie súčasnosti o niekoľko odevných doplnkov zo šatníka mladej Prievidžanky z prelomu 50. a 60. rokov 20. storočia, dámsky bicykel z 80. rokov 20. storočia,

dve vychádzkové paličky v podobe valašky – symbolické predmety hornonitrianskych baní zo 60. – 80. rokov 20. storočia, textilná vlajka pre najlepšiu Základnú organizáciu Československého zväzu mládeže v Nováčkových baniach a kovový špic vlajkovej žrde. Historické zbierky získali prevažne hračky z prvej polovice 20. storočia. Zbierka výtvarného umenia získala diela od dvoch nežijúcich regionálnych autorov z druhej polovice 20. storočia. Najviac zbierkových predmetov formou daru pribudlo do geologickej zbierky, a to vzácne minerály, ako napríklad kopál, jantár, citrín, ruženín a iné, doposiaľ nezastúpené v zbierkovom fonde múzea.

Celkový prírastok do zbierkového fondu múzea predstavuje 67 kusov predmetov, čo tvorí 64 priradených prírastkových čísel. Z uvedeného počtu prírastkov pribudol 1 predmet formou kúpy, 52 kusov formou daru a 14 predmetov formou zberu. Hodnota nadobudnutých zbierkových predmetov dosiahla sumu 4 411,– €.

K posudzovaniu akvizícií boli vyhotovené príslušné písomné materiály: návrhové listy v počte 114 kusov, dokumentačné listy v počte 14 kusov, zmluvy o darovaní v počte 13 kusov. Všetky sú súčasťou podkladových materiálov k rokovaniu komisie na tvorbu zbierok.

Návrhy na nadobudnutie zbierkových predmetov posúdila komisia na tvorbu zbierok, ktorá pracovala v zložení s predsedníčkou komisie Mgr. Dianou Kmeťovou Miškovičovou a ďalšími členmi Ing. Katarínou Keratovou (kurátorka geologických zbierok), Mgr. Martou Poltner (dokumentaristka) a konzervátormi Silviou Vadovičovou a Petrom Lovásom, pracovníkmi HNM v Prievidzi. Silvia Vadovičová nahradila Soňu Belákovú, ktorá odišla k 30. júnu 2023 do starobného dôchodku. Na zasadnutiach komisie sa členovia vyjadrili k jednotlivým navrhovaným predmetom, určili predmetom hodnotu a odporučili ich na zápis do evidenčných pomôcok múzea.

B. Evidencia zbierkového fondu

a. Evidenčný stav spravovaných zbierkových predmetov

Odborná evidencia zbierkových predmetov na centrálnej dokumentácii múzea má každoročne rovnaký sled úkonov. Na akvizičný program múzea a samotné prírastky zbierkového fondu

nadväzujú úlohy spojené so základnou evidenciou, ktorá je pokračovaním schvaľovacieho procesu komisiou na tvorbu zbierok.

Všetky prírastky získané kúpou, darom, zberom a prevodom boli na dokumentácii zaevidované v online programe ESEZ 4G. V knihe spoločenských vied bolo zaznamenaných 46 kusov, čo je 43 prírastkových čísel a v knihe prírodných vied 21 kusov, čo je 21 prírastkových čísel.

Celkový stav zbierok múzea k 31. decembru 2023 predstavuje 14 241 prírastkových čísel, čo predstavuje 298 215 kusov predmetov.

V správe múzea sa k 31. decembru 2023 nachádza z vlastníctva mesta Prievidza, Slovenskej numizmatickej spoločnosti, pobočky Prievidza, Obecného úradu Horné Vestenice, HONZLUK – Hornonitrianske združenie pre ochranu a šírenie tradičnej a ľudovej kultúry.

V depozitoch múzea sa nachádzajú deponované predmety od zberateľa Mgr. Jozefa Lenharta, ktorému k 31. decembru 2023 končí zmluva o deponovaní, kvôli nedostatočným priestorovým možnostiam bol vyzvaný k určení termínu vrátenia depozitov.

b. Elektronické spracovanie zbierkových predmetov

V hodnotenom období sa pokračovalo v elektronickom spracovaní zbierkových predmetov v online programe ESEZ 4G. Do múzejného programu v roku 2023 bolo spracovaných 442 záznamov, Mgr. Dominika Andreánska vyhotovila z archeologických zbierok 259 záznamov, PhDr. Ján Vingárik do zbierky historickej dokumenty a história súčasnosti 95 záznamov, do staršej histórie Mgr. Jaroslava Kupčoková 1 záznam, Mgr. Marta Poltner do Pomocného múzejného materiálu 2 záznamy a Mgr. Miroslava Kováčová do numizmatickej zbierky 17 záznamov. V prírodných vedách pribudlo do zbierky geológie 70 záznamov, ktoré vyhotovila Ing. Katarína Keratová.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom, kedy sa druhostupňovo spracovalo 225 záznamov, počet spracovaných záznamov predstavuje nárast o polovicu, ale stále nedosahuje výšku záznamov 4 804 v roku 2021.

V uvedenom období z geologickej zbierky bolo rekatalogizovaných 389 evidenčných čísel, čo predstavuje 389 kusov. Sú to staršie zbierkové predmety z kolekcie paleobotaniky získané do roku 1985 z lokality Nováky.

Hornonitrianske múzeum v Prievidzi v Centrálnej evidencii zbierkových predmetov múzeí (CEMUZ) k 31. decembru 2023 vykazuje 24 244 záznamov. Z celkového počtu spravovaných predmetov v online programe ESEZ 4G spracovanosť predstavuje len 8 %.

c. Revízie zbierkového fondu

V priebehu roka 2023 prebehla riadna revízia botanickej zbierky a odborná revízia zbierky výtvarného umenia. Ku koncu hodnoteného obdobia bola ukončená aj mimoriadna revízia pri zmene zamestnanca zo zbierky etnografie a cudzokrajnej etnografie.

d. Pohyb zbierkových predmetov

V hodnotenom období Hornonitrianske múzeum v Prievidzi uzatvorilo sedem zmlúv o výpožičke zbierkových predmetov. Dlhodobu umiestnenú zbierkové predmety sa nachádzajú v stálych expozíciách Múzea polície SR v Bratislave, Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, Trenčianskeho múzea v Trenčíne a Slovenského národného múzea- Historického múzea. Na krátkodobé výstavy múzeum zapožičalo zbierkové predmety Stredoslovenskému múzeu v Banskej Bystrici, Regionálnemu kultúrnemu centru v Prievidzi a Tribečskému múzeu v Topoľčanoch.

Celkom zo zbierok múzea k 31. decembru 2023 bolo vypožičaných 325 kusov zbierkových predmetov, čo predstavuje 322 evidenčných čísel.

e. Fotodokumentácia zbierkových predmetov a iná

Tvorba digitálnych záznamov zbierkových predmetov či činnosti múzea patrí k stabilným úlohám múzea. V hodnotenom období sa pokračovalo vo vytváraní obrazovej dokumentácie s využitím pri prezentačnej činnosti alebo za účelom vyhotovenia obrazovej dokumentácie zbierkových predmetov.

V hodnotenom období vzniklo 9 081 záberov zbierkových predmetov, čo predstavuje 7 651 evidenčných čísel a 7 680 kusov. Z jednotlivých zbierok bolo konkrétne nafotených 42 evidenčných čísel zo zoológie, 234 evidenčných čísel z histórie, 193 evidenčných čísel z etnografie, z geológie 417 evidenčných čísel, z histórie súčasnosti 67 evidenčných čísel, z numizmatiky 20 evidenčných čísel, z historických dokumentov 79 evidenčných čísel,

z archeológie 10 evidenčných čísel, zo zbierok výtvarného umenia 1 evidenčné číslo a 72 kusov prírastkov. Najviac evidenčných čísel bolo nafotených zo zbierok botaniky, a to 6 504 evidenčných čísel. Z celkového počtu záberov, 207 snímok patrí do skupiny fotografií na propagačné účely.

Celkový stav digitálnych záznamov (fotografie, skeny) k 31. decembru 2023 predstavuje v skupine múzeum 1 543 zložiek s obsahom 32 170 záznamov, v skupine terén 120 zložiek s obsahom 3 768 záznamov, v skupine účel 194 zložiek s obsahom 8 283 záznamov.

V kalendárnom roku 2023 sa opäť pokračovalo v digitalizácii zbierky negatívov, pribudlo 274 zdigitalizovaných negatívov. Z celkového počtu 57 087 negatívov má múzeum zdigitalizovaných 2 493 kusov.

Odborní zamestnanci pri druhostupňovom spracovaní zbierkových predmetov pokračovali v pripájaní obrazových záznamov. Do elektronického systému bolo za sledované obdobie vložených 230 obrazových záznamov, všetko zo zbierky geológie.

C. Ochrana zbierkového fondu

Depozitáre Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi sú vybavené technickými a pomocnými zariadeniami: vlasovými vlhkomermi, ktoré súčasne merajú teplotu a vlhkosť a ortuťovými teplomermi na meranie teploty. Na likvidáciu určitých typov baktérií a vírusov sa používajú germicídne žiariče, ktoré sa striedavo premiestňujú do jednotlivých miestností. Depozitár je vybavený prístrojom Sanosil Halo, ktorý slúži na výrobu aerosólovej hmly na dezinfekciu priestorov. Ako pracovné prostriedky nám slúžia príručné schodíky, manipulačné vozíky, paletový vozík pre ľahšiu manipuláciu s ťažkými predmetmi.

Nadmerná vlhkosť v depozitároch je znížená výkonnými odvlhčovačmi vzduchu značky Güde GBT 50. Ku koncu skúmaného obdobia však bola zistená nefunkčnosť 6 odvlhčovačov z celkového počtu 8 odvlhčovačov. Svoju funkciu nespĺňajú 2 odvlhčovače Master veľký na chodbe na prízemí a na chodbe na prvom poschodí. V depozitári botaniky, depozitári textilu a depozitári dreva sú to 3 odvlhčovače Güde GBT 50 a v depozitári nábytku 1 odvlhčovač Master malý. Funkčné ostali 2 odvlhčovače Güde GBT 50 v depozitári archeológie a v depozitári kovu.

V celom depozitári Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi sú namontované žalúzie na oknách, ktoré chránia zbierkové predmety pred priamym slnečným žiarením a tiež prieniku svetla do miestností.

Kustód spolu s kurátormi zbierok a konzervátormi múzea sleduje a kontroluje technický a zdravotný stav zbierkových predmetov v depozitároch múzea, ale aj na výstavách a expozíciách.

Zbierkové predmety sú uložené diferencovane podľa jednotlivých zbierok a materiálových skupín (textil, papier, keramika, sklo, kov, drevo,...)

V priestoroch objektu depozitárov bola zaznamenaná neustále sa zhoršujúca situácia s plesňami na chodbe na prízemí, a na chodbe na prvom poschodí, pričom jej ložiská sa vplyvom výkyvov počasia, a tým spôsobeným rosením až zrážaním vody na stenách permanentne rozširujú.

Pravidelne sa vykonávala a viedla evidencia dennej teploty a relatívnej vlhkosti v depozitároch. Taktiež sa robila denná kontrola EPS a následne zápis do prevádzkovej knihy elektrickej požiarnej signalizácie.

Čistenie depozitárov sa vykonávalo v rámci sanitárnych dní, a to vysávanie depozitárov, umývanie podláh, utieranie prachu na úložnom mobiliári, ometanie pavučín.

V depozitoch celoročne prebieha presun zbierkových predmetov (konzervovanie, odborné zhodnotenie, prezentačné účely, výpožičky pre iné subjekty a pod.), všetky výbery sú evidované zaužívaným spôsobom. Za rok 2023 bolo vyhotovených 79 Záznamov o dočasnom premiestnení zbierkových predmetov z depozitára múzea. Za sledované obdobie bolo celkom vydaných 9 267 kusov zbierkových predmetov Z toho na odborné ošetrenie bolo vydaných 3 465 kusov zbierkových predmetov (bez novonadobudnutých a tých, ktoré boli ošetrené na výstavné účely). Pre výstavné účely bolo vydaných 2 763 kusov zbierkových predmetov, 3 039 kusov na iné účely (fotenie, rekatalogizácia, štúdium, počítačové spracovanie, skenovanie...) Z celkového počtu vydaných zbierkových predmetov v roku 2023 bolo vrátených 6 180 kusov zbierkových predmetov a nevrátených bolo 3 087 kusov zbierkových predmetov, o čom svedčia záznamy o dočasnom premiestnení zbierkových predmetov z depozitára múzea. Z roku 2022 bolo vrátených 2 072 kusov zbierkových predmetov. Z novonadobudnutých zbierkových predmetov po konzervácii bol vyhotovený digitálny záznam a následne boli uložené v depozitári.

D. Odborné ošetrenie zbierkových predmetov

Zadanie úloh konzervátorov limituje najmä stav zbierkových predmetov, rozsah a skladba zbierok, početnosť kusov a v neposlednom rade prírastky posledných akvizícií do zbierkového fondu. Všetci zamestnanci oddelenia sa podieľajú aj na riešeníach materiálno-

technického zabezpečenia muzeálií. Plánované úlohy oddelenia ochrany zbierok sa členia do niekoľkých základných oblastí odborného ošetrovania múzejných zbierok vyplývajúcich z požiadaviek kurátorov zbierok: starostlivosť o staršie zbierky, základné ošetrovanie a odborné ošetrovanie formou konzervácie prírastkov posledného obdobia a ošetrovanie a príprava predmetov určených na prezentáciu. Pracovné úkony v oblasti ošetrovania a konzervácie v danom období sú doložené nasledovne:

A. Krátkodobé úlohy

1.

Názov úlohy: **Základné ošetrovanie a konzervácia novozískaných zbierkových predmetov**

Realizácia: Milena Gundová, Peter Lovás, Silvia Vadovičová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Ciele úlohy: Konzervačne ošetriť všetky nové zbierkové predmety z posledných akvizícií a priebežne ošetrovať prírastky za kalendárny rok. Počet a výber zbierkových predmetov je závislý od počtu nadobudnutých zbierkových predmetov.

Plnenie úlohy: V priebehu roka 2023 bolo celkovo ošetrovaných 137 kusov zbierkových predmetov, čo predstavuje 79 evidenčných čísel a 93 prírastkových čísel.

2.

Názov úlohy: **Ošetrovanie a príprava predmetov z múzejného fondu na prezentáciu**

Realizácia: Milena Gundová, Peter Lovás, Silvia Vadovičová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Ciele úlohy: Ošetriť všetky zbierkové predmety vybrané na prezentáciu. Pripraviť ich na vystavovanie a následne upraviť pred uložením do depozitára po skončení výstavnoprezentčných podujatí. Počet a skladba zbierkových predmetov je závislý od požiadaviek odborných pracovníkov múzea.

Plnenie úlohy: Na rôzne formy prezentácie bolo pripravených 243 kusov zbierkových predmetov, čo predstavuje 243 evidenčných a 243 prírastkových čísel. Na výstavy múzea bolo ošetrovaných aj 19 kusov predmetov požičaných z múzeí a iných organizácií.

3.

Názov úlohy: **Základné ošetrovanie a konzervácia predmetov zo starších zbierok**

Realizácia: Soňa Beláková, Milena Gundová, Peter Lovás, Silvia Vadovičová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Ciele úlohy: Na základe požiadaviek kurátorov konzervačne ošetriť predmety zo starších zbierok, ktoré si zásah vyžadujú.

Plnenie úlohy: Zbierkových predmetov zo starších zbierok bolo konzervačne ošetrovaných 179 kusov, to je 171 evidenčných a 160 prírastkových čísel. Ošetrované boli na základe požiadaviek správkyn depozitárov či kurátorov.

B. Dlhodobé úlohy

1.

Názov úlohy: **Odborné ošetrovanie a konzervácia vrchných súkenných častí (halen)**

Realizácia: Silvia Vadovičová

Termín začatia a ukončenia úlohy: trvalá

Ciele úlohy: Ošetrovanie a konzervácia dlhých vrchných odevov z hrubého súkna zo starších zbierok z depozitára etnológie, ktoré neprešli procesom konzervácie. Úloha je zaradená medzi dlhodobé na základe požiadavky odborného pracovníka, nakoľko si dané zbierkové predmety vyžadujú ošetrovanie, ktoré je časovo a odbornejšie náročnejšie.

Plnenie úlohy: V danom období sa ošetril 1 textilný predmet zo starších zbierok z depozitára etnológie. Z toho bolo 1 evidenčné a 1 prírastkové číslo.

2.

Názov úlohy: **Ošetrovanie a konzervácia predmetov zo zbierky keramiky**

Realizácia: Soňa Beláková

Termín začatia a ukončenia úlohy: trvalá

Ciele úlohy: Po presťahovaní zbierok múzea ošetriť vybranú časť zbierky keramiky a pripraviť jednotlivé predmety na uloženie do depozitov.

Plnenie úlohy: Personálne dôvody, dlhodobá práceneschopnosť a odchod do dôchodku, úloha sa v hodnotenom období neriešila a k 31.12.2023 bola zrušená.

3.

Názov úlohy: **Ošetrovanie a konzervácia vybraných predmetov zo zbierky tradičného nábytku**

Realizácia: Peter Lovás

Termín začatia a ukončenia úlohy: trvalá

Ciele úlohy: Realizovať ošetrovanie s použitím osvedčených konzervátorských postupov a s doplnením chýbajúcich a značne poškodených častí vybraných predmetov – maľované truhlice – zo zbierky tradičného nábytku.

Plnenie úlohy: Úloha sa v danom období neplnila.

4.

Názov úlohy: **Základné ošetrovanie prírodovedných zbierok múzea**

Realizácia: Milena Gundová

Termín začatia a ukončenia úlohy: trvalá

Ciele úlohy: Pravidelne kontrolovať stav prírodovedných zbierok, v prípade potreby ošetriť a v prípade preparátov doplniť konzervačné látky, a pripraviť ich na dlhodobé uloženie do depozitárov.

Plnenie úlohy: V danom období boli kontrolované liehové preparáty v depozitári zoológie, kde bola dolievaná konzervačná látka v počte 41 kusov muzeálií. Po revízii botaniky boli tiež kontrolované herbárové položky od roku 1956 I. po rok 1968 II. Podľa potreby boli odstránené skorodované kovové sponky na štítkoch, štítky boli následne podlepené a zopnuté bezsponkovou zošívackou. Papierové obaly boli vymenené, prípadne doplnené. Ak to stav vyžadoval, herbárové položky boli prelepené hnedou papierovou páskou. Celkový počet skontrolovaných a upravených položiek zo starších zbierok bol v počte 3 407 kusov.

C. Mimoriadne úlohy

1.

Názov úlohy: **Ošetrovanie a konzervácia predmetov na základe požiadaviek**

Realizácia: Milena Gundová, Peter Lovás, Silvia Vadovičová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Ciele úlohy: Podľa požiadaviek ošetriť predmety vo vlastníctve iných subjektov v rámci metodického dohľadu múzea pre zariadenia múzejného charakteru v regióne hornej Nitry, alebo na základe objednávky.

Plnenie úlohy: Mimoriadna úloha sa vzhľadom k absentujúcim požiadavkám nekonala.

Počas celého kalendárneho roka 2023 konzervátori ošetrili celkom 560 kusov zbierkových predmetov (494 evidenčných čísel, 497 prírastkových čísel). Ošetrovanie prírodovedných zbierok bolo v počte 3 407 kusov. Všetky konzervačné zásahy boli dokumentované na evidenčných listoch, ktoré slúžia ako podklady pre zápis do elektronickej evidencie.

3. VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

Rôznorodé vedeckovýskumné úlohy boli stanovené so zámerom kvalitnejšieho spracovania rozsiahlejšieho zbierkového fondu či priblíženia histórie regiónu. Plnenie dvoch úloh bolo zrušené, z dôvodu ukončenia pracovného pomeru múzejníčky a dve z úloh sa nepodarilo v termíne realizovať a boli presunuté do ďalšieho obdobia.

Výsledkom dvoch z vedeckovýskumných úloh bol scenár k výstavám, ktoré sa v danom roku uskutočnili (*Hori! Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitri*). Výstupom zvyšných uvedených vedeckovýskumných úloh boli čiastkové správy, ktoré v budúcnosti môžu poslúžiť ako základ pre spracovanie samostatných štúdií, scenárov prezentačných podujatí a odborných prednášok.

1.

Číslo a názov úlohy: **2013/1 Paleoflóra handlovsko-nováckej hnedouhoľnej panvy**

Riešiteľ: Ing. Katarína Keratová

Termín realizácie: 1. 1. 2013 – 31. 12. 2024

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Zhodnotenie fosílnych flóry paleobotanickej časti geologickej zbierky múzea so zameraním na nálezy zo zvolenej lokality.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Štúdium literatúry, odborná katalogizácia rastlinných fosílií z lokality Nováky – Baňa Mládeže a dopĺňanie taxonomických profilov paleoflóry. súpis fosílnych druhov a ich súčasníkov. Vypracovanie správy.

2.

Číslo a názov úlohy: **2014/2 Hrádky a hradiská na hornom Ponitri a genéza ich vývoja v období stredoveku**

Riešiteľ: Mgr. Dominika Andreánska

Termín začatia a ukončenia úlohy: úloha trvalá

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Prvotným cieľom vedeckovýskumnej úlohy je spracovanie a vyhodnotenie archeologického materiálu z prieskumu hrádku typu motte v Diviakoch nad Nitricou, na polohe Bukovec a takisto výskumu hradu Sivý Kameň v Podhradí, ktoré sú príp. budú v zbierkach HNM v Prievidzi. Výsledkom práce je snaha o zaradenie jednotlivých panských sídel do širšieho rámca, predovšetkým s pôsobnosťou a rozširovaním kompetencií šľachtických rodov a meniacich sa sfér ich vplyvu z hľadiska archeologických prameňov.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: výskumná dokumentácia prepracovaná do odbornej štúdie. – úloha neuskutočnená, ukončenie pracovného pomeru k 30. 9. 2023.

3.

Číslo a názov úlohy: **2016/2 Staronové nálezy z lužického pohrebiska v Diviakoch nad Nitricou**

Riešiteľ: Mgr. Dominika Andreánska

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2016 – 31.12.2023

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Zhodnotením nepublikovaných nálezov zo zbierok múzea, ktoré pochádzajú z pohrebiska v lokalite Diviaky nad Nitricou bližšie definovať špecifické znaky lužickej kultúry a spracovať samostatnú štúdiu.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Vyhotoviť prehľad získaných nálezov z vybratej lokality a ich základné zhodnotenie, vrátane definovania v programe ESEZ 4G – úloha neuskutočnená, ukončenie pracovného pomeru k 30. 9. 2023.

4.

Číslo a názov úlohy: **2021/5 Premeny mesta Prievidza na dobových pohľadniciach**

Riešiteľ: Mgr. art. Norbert Bíreš a PhDr. Ján Vingárik

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2021 – 31.12.2024

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Vytvorením porovnávacích obrazových dokladov súčasného stavu objektov v meste Prievidza k dobovým pohľadniciam pripraviť podklady pre sériu samostatných príspevkov, prípadne prezentačný program.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Na základe mimoriadnych okolností presunuté do ďalšieho obdobia.

5.

Číslo a názov úlohy: **2022/1 Paleta mincí v období toliarovej meny (1526 – 1753)**

Riešiteľ: Mgr. Miroslava Kováčová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2024

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Zhodnotenie zbierky mincí v období toliarovej meny (1526 – 1753) numizmatických zbierok Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Na základe mimoriadnych okolností presunuté do ďalšieho obdobia.

6.

Číslo a názov úlohy: **2022/2 Papierové platidlá v zbierkach Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi**

Riešiteľ: Mgr. Miroslava Kováčová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: zhodnotenie zbierky papierových mincí v numizmatickom fonde Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Cieľom práce je ďalej klasifikovať jednotlivé papierové platidlá, ako napríklad obdobie, krajina, predmet (fauna a flóra, slávny ľudia). Tento výskum doplnil prvostupňový záznam a uľahčí ďalšiu prácu pri druhostupňovej evidencii. Vedecko-výskumná úloha bola ukončená vypracovaním správy a scenárom k pripravovanej výstave s názvom „Skutočné tváre na papierových platidlách“.

7.

Číslo a názov úlohy: **2022/3 Hasičské predmety v zbierkach múzea**

Riešiteľ: Mgr. Jaroslava Kupčoková

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2023

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Rozšíriť znalosti o predmetoch a ich pôvode, súvisiacich s tematikou hasičstva, ktoré sú súčasťou historických zbierok múzea. Výsledky úlohy budú využité pri výstave Horí, realizovanej k 100. výročiu Zemskej hasičskej jednoty v okrese Prievidza (6. augusta 1922).

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Štúdium a získavanie informácií o predmetoch a ich pôvode, súvisiacich s tematikou hasičstva, ktoré sú súčasťou historických zbierok múzea; konzultácie k hľadaným údajom s dokumentaristom na Zámku Bojnice (písomné) a získavanie podkladov v Štátnom archíve v Bojniciach

Vyhotovenie správy z úlohy a jej odovzdanie na dokumentáciu. Predmety podľa plánu boli inštalované na výstave aj s príhodným písomným doplnením a na dokumentáciu bol ako súčasť úlohy odovzdaný scenár výstavy Hori!

8.

Číslo a názov úlohy: **2023/1 Chronológia dejín Prievidze**

Riešiteľ: PhDr. Ján Vingárik

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2025

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Vyhľadáním a sumarizáciou dôležitých udalostí z dejín Prievidze s dôrazom na jej stavebný vývoj, zachytených vo vierohodných publikovaných i archívnych prameňoch, vytvoriť prehľadnú a ucelenú chronológiu za účelom zefektívnenia ďalšej vedecko-výskumnej, evidenčnej, prezentačnej i publikačnej činnosti. Plánovaná úloha na rok 2023: Vyhľadanie dôležitých udalostí z histórie Prievidze v hodnoverných zdrojoch a ich stručný zápis s uvedením zdroja.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Úloha sa pre množstvo iných aktuálnych úloh, vrátane mimoriadnych, realizovala len čiastočne.

9.

Číslo a názov úlohy: **2023/2 Interiérová výzdoba novodobých sakrálnych stavieb v okrese Prievidza. Farský kostol sv. Terézie z Lisieux v Prievidzi**

Riešiteľ: Mgr. Jaroslava Kupčoková

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2024

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Zmapujú sa cirkevné objekty v okrese Prievidza, každý rok jeden, z pohľadu ich celkovej interiérovej kompozície a jej prepojenia s architektúrou budovy. Ústredným zámerom je spoznanie a sprehládnenie tvorby súčasných výtvarníkov pre kostoly a kaplnky, ich prístup nielen k ideovému uchopeniu diel, ale aj k výtvarnému dotvoreniu priestoru. Prvý sa spracuje rímsko-katolícky farský kostol sv. Terézie z Lisieux v Prievidzi z rokov 1999 – 2003.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Získavanie, sústredovanie a štúdium informácií o kostole, jeho histórii, architektúre, výzdobe, vnútornom a liturgickom zariadení; písanie správy z úlohy.

10.

Číslo a názov úlohy: **2023/3 Pernikárstvo/medovníkárstvo na hornom Ponitri**

Riešiteľ: Mgr. Lívia Oršulová

Termín začatia a ukončenia úlohy: 1.1.2023 – 31.12.2023

Ciele, ktoré sa plnením úlohy dosiahnu: Vyhľadávanie informácií, bádanie, výskum, zhromažďovanie poznatkov, spolupráca s historikom pri tvorbe výstavy venovanej včelárstvu a histórii sladkého remesla a perníkarským/medovníkarským rodom z regiónu a súvisiacich zbierkových predmetov.

Plnenie úlohy v hodnotenom období: Informácie použité na výstave „Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří“, nadviazanie kontaktov a výskum so štvrtou generáciou perníkarskeho rodu Ertlovcov.

4. EXPOZIČNÁ A VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

Expozičná činnosť

V hodnotení činnosti a hospodárenia Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi v kalendárnom roku 2023 zaujíma stála expozícia *Historiae Superior Nitriensis* podobne ako po minulých pätnásť rokov pevné miesto. Prístupná novým návštevníkom i tým, ktorí ju a jej jednotlivé sekcie prišli poznávať znova, poskytla priam príkladnú súhru pri kombinácii dočasných výstav s dlhodobou expozíciou, v sledovanom období najmä v prípade výročných výstav (*Naším verným mešťanom a hosťom...*, *V posolstve kráľa, Hori!*) i ďalším čisto regionálne zameraných autorských výstupoch (*Suterén zla, Kto tu bol prvý?*, *V tej Prievidzi...*, *Chránená príroda horného Ponitria*), poskytla priestor pre samostatnú prezentáciu historických, národopisných, geografických i prírodovedných vedomostí o regióne horná Nitra a v neposlednom rade poskytla kvalitnú základňu a podporu pri realizácii vzdelávacích, náučných, tvorivých i kombinovaných podujatí pre skupiny i jednotlivcov všetkých vekových kategórií.

O stálej expozícii múzea bolo od jej vzniku v roku 2007 povedané i napísané mnohé, faktom a primárnou informáciou však navždy zostane, že *Historiae Superior Nitriensis* alebo „História hornej Nitry“ na ploche 73 m² v zrozumiteľnej skratke predstavovala prírodné pomery i historické dianie v regióne horná Nitra, tvorenom 52 lokalitami okresu Prievidza a 23 lokalitami okresu Partizánske. Autorské dielo prírodovedných a spoločenskovedných odborných zamestnancov múzea ponímalo celok začlenený do Trenčianskeho kraja, v rámci

expozičnej činnosti tým napĺňalo jedno zo základných poslání regionálnej inštitúcie. Ako celok expozícia návštevníka prostredníctvom archeologickej, historickej, etnologickej, numizmatickej, ale i geologickej a zoologickej sekcie informovala o vývoji prírody a spoločnosti hornej Nitry od prvopočiatkov poznačených mnohostrannými kultúrnymi vplyvmi, prvých písomných zmienok o mestečkách a obciach, urputných zápasov o získanie či potvrdenie mestských privilégií cez významný podiel cechov a remeselnej výroby na podobách novoveku, pulzujúce národopisné zázemie a všadeprítomného ducha prírody až po históriu nedávnej minulosti či dokonca súčasnosti.

Oficiálna rozlúčka s expozíciou prebehla symbolicky na Medzinárodný deň múzeí 18. mája 2023. Opustené expozičné priestory ale nezostali dlho bez využitia, interné pomenovanie „výstavné priestory III“ sa vzápätí objavilo v súvislosti s ďalšími plánovanými podujatiami, ktoré nemalú výstavnú plochu využili na kvantitatívne i kvalitatívne inštalácie. Avšak ani najmenší návštevníci múzea, „naturisti“, milovníci fauny či odborníci v oblasti prírodných vied nemusia strádať. Zoologická časť prírodovednej sekcie expozície zostane zachovaná naďalej v pôvodnej podobe ako „Zookútik“.

Slovami básnika, dovŕšiac „sladkých 16“ múzejná dokumentácia vývoja prírody a spoločnosti hornej Nitry ukončila svoju expozíciu. Za viac ako poldruha desaťročia, počas ktorého Hornonitrania, Slováci i cudzinci *Historiae Superior Nitriensis* navštevovali, zodpovedala nejednu ich otázku na dejinnú udalosť i prírodné tajie, ba prekvapila čímsi, čo by nikdy nečakali. A na samotných hornonitrianskych múzejníkov v blízkej budúcnosti čaká i celkom nový expozičný zámer na vysokej realizačnej úrovni hodnej súčasného moderného múzejníctva.

Výstavná činnosť

V hodnotenom období dvanástich mesiacov roka 2023, keď pandemické obmedzenia nateraz nie sú prekážkou v sprístupňovaní aktuálnych krátkodobých výstavných podujatí, sa hornonitrianski múzejníci zodpovedne a s triezvou dávkou profesionálnej rutiny snažili napĺňať jednu z neľahkých úloh základného poslania múzea, a to prezentáciu múzejných fondov (hlavne zbierok múzea) výstavnou činnosťou. Od 1. januára až do 31. decembra 2023 sa zamestnanci Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi v tomto duchu realizačne, autorsky či organizačne podpísali pod **21** výstav, medzi ktorými charakterom dominujú výstavné

podujatia spoločenskovedného zamerania v počte 9 výstav (*Suterén zla, Kto tu bol prvý?, Naším verným mešťanom a hosťom..., V posolstve kráľa, V tej Prievidzi..., Hori!, Ľudia a poklady lužickej kultúry, Vianoce na dedine, Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří*), prírodné vedy zastupujú 4 výstavy (*Minerály – majstri tvarov a farieb, Chránená príroda Trenčianskeho kraja, Kamenný herbár, Z pravekých morí horného Ponitria*), 1 výstava mala technické (*Svet v kocke*) a 1 výtvarné zameranie (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*). Rok 2023 sa niesol v znamení viacerých významných regionálnych výročí, čo sa odrazilo aj na plánovanom výstavnom programe múzea, a hneď 4 výstavné podujatia sa ich priamo či sprostredkovane tematicky dotýkali (*Naším verným mešťanom a hosťom..., V posolstve kráľa, V tej Prievidzi..., Hori!*). Na región horná Nitra, spádovú oblasť pôsobenia samotného múzea, bolo veľmi úzko i v širšom zmysle naviazaných aj ďalších 10 výstav (*Suterén zla, Minerály – majstri tvarov a farieb, Kto tu bol prvý?, Natália Kupčoková: Šero melanchólie, Chránená príroda Trenčianskeho kraja, Kamenný herbár, Z pravekých morí horného Ponitria, Ľudia a poklady lužickej kultúry, Vianoce na dedine, Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří*). Na prvý pohľad netradične bola zameraná výstava (*Svet v kocke*) venovaná Legu, viac než deväť desaťročí patriacemu k synonymom hry a zábavy pre malých, veľkých i celé rodiny, pri ktorej múzejníci k dômyselnosti tvorcov svetoznámej stavebnice pridali aj trochu toho tajomného múzejna. Pevnú zložku pri voľbe výpovedného jazyka jednotlivých výstav tvoria regionálne dejiny, či už to v sledovanom období bolo minulé 20. storočie s temnou pečaťou druhej svetovej vojny (*Suterén zla*), záver včasného stredoveku s najstaršími zachovanými listinnými originálmi (*V posolstve kráľa*) alebo neskorý stredovek s označením *cives et hospites* (*Naším verným mešťanom a hosťom...*), respektíve pravek s poslednou řadovou dobou stredného paleolitu a prvými obyvateľmi bojnických travertínov (*Kto tu bol prvý?*), ako i pravek v neskoršej bronzovej dobe s jednou z najvýraznejších kultúr európskeho praveku a dôrazom na osídlenie hornonitrianskych lokalít (*Ľudia a poklady lužickej kultúry*). Dejiny však netvorí len historické udalosti svetového či lokálneho významu, ak sa pridá architektonický a osud človeka, môže vzniknúť zaujímavé rozprávanie o hlavnom mestskom námestí (*V tej Prievidzi...*) naprieč decéniami, a to aj vo chvíľach, keď sa s dobrého sluha stane zlý pán, ak sú tými pravými hrdinami hasiči, dobrovoľne hazardujúci, len pod ochrannou rukou svätého Floriána, zoči-voči ohňu zachraňujúci životy i majetok ľudí (*Hori!*), zatiaľ čo mimo mestský ruch, na perifériách človek žije v dokonalom súlade s prírodou a cielene chová a hospodársky využíva najdôležitejší hmyz na Zemi, pričom zveľaďuje včelárske i perníkárske (či medovníkárske) remeslo (*Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří*). Stačí však malé vychýlenie v uhle pohľad a ostatne menované perníkárstvo spolu so

zvykmi vianočného obdobia píše vlastnú kapitolu na poli etnografie – spoločenskovednej historickej disciplíny skúmajúcej vývoj materiálnej, sociálnej a duchovnej kultúry. A posledný, s históriou koketujúci odbor, ktorý sa rovnakou mierou podieľa na svetonázore, je kunsthistória či dejiny umenia, do ktorých prezentáciou svojich diel prostredníctvom výstavného podujatia v múzeu vstúpila i mladá regionálna výtvarníčka (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*). Vynechať tu prírodu, jej svojvoľnú náтуру, pomery a vývoj by bolo trestuhodné, príroda je tou krajšou polovičkou spoločnosti, v jej neživých prvkoch spočíva pôvod krásy (*Minerály – majstri tvarov a farieb*), skameneliny treťohorných rastlín sú anorganickým habitom našej duše (*Kamenný herbár*), fosílie vodných stavovcov i bezstavovcov zas organickým pulzom srdca (*Z pravekých morí horného Ponitria*), príroda je zázemím nášho svedomia, príroda je všemocná a neporaziteľná, svojvôli a mamonu však nedokáže vzdorovať, človek musí ju chrániť sám (*Chránené územia Trenčianskeho kraja*).

V hodnotenom období január – december 2023 patril výstavný program múzea z veľkej väčšiny vlastným výstavám (autori z radov súčasných i minulých hornonitrianskych múzejníkov), len v 2 prípadoch boli výstavy, eventuálne zbierky, diela kompletne prevzaté (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*, *Svet v kocke*) a v prípade 1 prevzatej výstavy (*Ludia a poklady lužickej kultúry*) doplnili podiel regiónu horná Nitra exponáty zo zbierkového fondu Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

Múzeum pri plánovaní, tvorbe, príprave, samotnej inštalácii i organizácii spolupracovalo v niekoľkých prípadoch so subjektmi i jednotlivcami, napríklad s mladou prievidzskou výtvarníčkou Natáliou Kupčokovou (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*), so zamestnancami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátneho archívu v Trenčíne, pracoviska Archív Bojnice, členmi Občianskeho združenia pre hasičskú históriu na Slovensku a Dobrovoľného hasičského zboru BOZPO Prievidza – Územnej organizácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky v Prievidzi (Horí!), s nadšencami z TatraLUG – slovenského LEGO® fanklubu (*Svet v kocke*), s kurátormi archeologických zbierok Mgr. Marekom Bothom zo Slovenského národného múzea-Múzea v Martine, Etnografické múzeum, Mgr. Barborou Lofajovou Danielovou z Oravského múzea P. O. Hviezdoslava a s PhDr. Zuzanou Stanekovou z Považského múzea v Žiline (*Ludia a poklady lužickej kultúry*), ale i s pracovníkmi Múzea včelárstva na Slovensku v Kráľovej pri Senci, Slovenského poľnohospodárskeho múzea v Nitre a opätovne s martinským Etnografickým múzeom a s bojnickým štátnym archívom (*Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitri*).

Väčšinou si však autorsky i realizačne vo všetkých etapách výstavnej činnosti vystačili múzejníci Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi sami.

Vo vlastných priestoroch múzeum predstavilo **14** výstav, z toho **10** premiérových podujatí (*Suterén zla, Kto tu bol prvý?, Minerály – majstri tvarov a farieb, Natália Kupčoková: Šero melanchólie, Hori!, Svet v kocke, Z pravekých morí horného Ponitria, Ľudia a poklady lužickej kultúry, Vianoce na dedine, Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitri*), prvé tri inštalácie boli prenesené z predchádzajúceho roku, a **4** reprízy (*Naším verným mešťanom a hosťom..., V posolstve kráľa, V tej Prievidzi..., Chránená príroda horného Ponitria*).

Inštalácie v priestoroch partnerských inštitúcií a subjektov boli reprízy putovných podujatí a múzeum ich v sledovanom období roka 2023 zrealizovalo celkovo **7** (*Chránené územia Trenčianskeho kraja, V posolstve kráľa, Kamenný herbár, V posolstve kráľa, Naším verným mešťanom a hosťom...*). Repríza výstavy *V posolstve kráľa* mala až štvornásobné opakovanie, pričom viackrát varioval i jej názov (*Zoborská listina, V posolstve kráľa Kolomana*). Zapožičanie výstav prehĺbilo viacero partnerstiev a dalo vzniknúť i novým: pokračovala deklarovaná spolupráca s mestom Partizánske a Mestským múzeom Partizánske, múzeum opakovane vystavovalo i v Dome kultúry v Prievidzi (Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza), v sídle prírodovedného oddelenia Stredoslovenského múzea v Tihányiovskom kaštieli v Radvani, v Galérii obec Kocurany či v Dome kultúry v Horných Vestenicich.

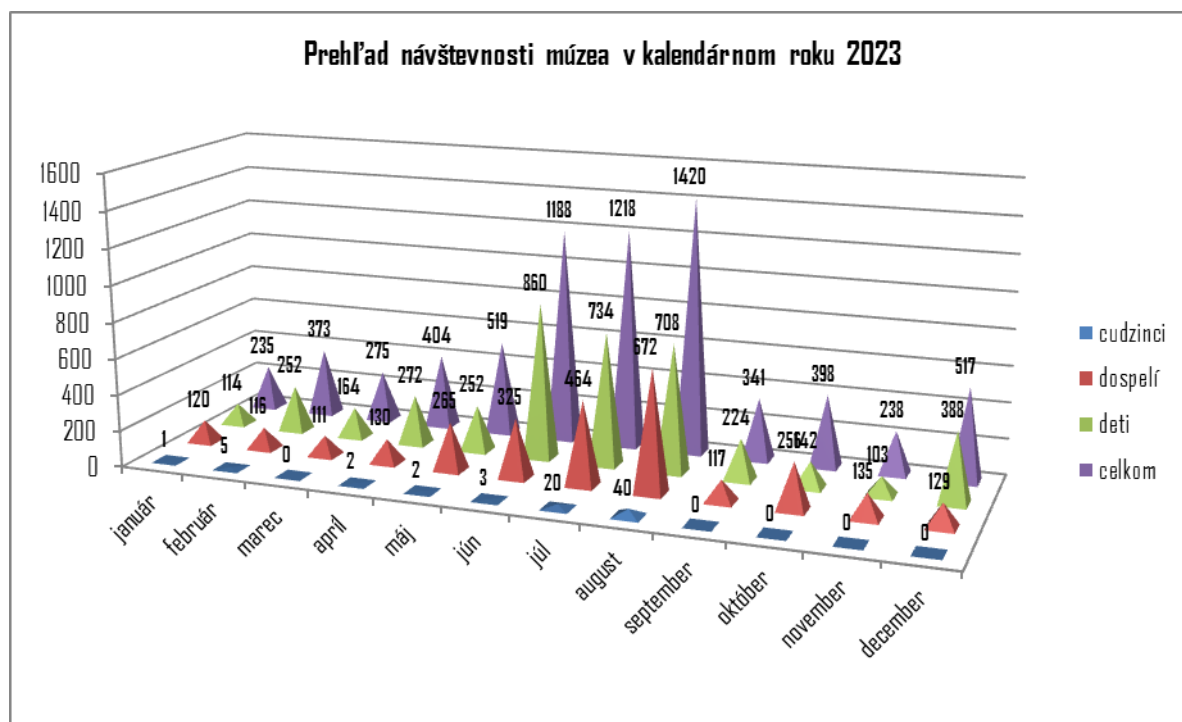
Úvod roka 2023 z hľadiska múzejného kalendária patril 3 výstavám, ktoré termínovo preklenuli roky 2022/2023: od mája 2022 do mája 2023 múzeum využívalo sugestívny genius loci niekdajšieho väzenia gestapa v suteréne svojho súčasného sídla na realizáciu výstavy s nadčasovým poslaním (*Suterén zla*), v druhej polovici septembra hornonitrianski múzejníci sprístupnili návštevníkom svet rovnorodých neústrojných prírodnín s určitou kryštálovou štruktúrou, ktoré vznikli prirodzenými pochodmi v zemskej kôre (*Minerály – majstri tvarov a farieb*) a od minulého novembra v múzeu žili, lovili a využívali strategickú polohu i teplé bojnické pramene neandertálci – najstarší osídlenci hornej Nitry (*Kto tu bol prvý?*), obe zmienené výstavy do konca januára 2023 uvoľnili ďalším novým muzeálnym prezentáciám. Na prelome januára a februára 2023 uzreli vo vynovenej podobe svetlo sveta postupne výstavy venované 640. výročiu udelenia privilégií mestu Prievidza (*Naším verným mešťanom a hosťom...*), 910. výročiu prvej písomnej zmienky o niekoľkých lokalitách hornej Nitry (*V posolstve kráľa*) a podobám staromestského prievidzského námestia kedysi a dnes (*V tej*

Prievidzi...). Na sklonku marca sa ku slovu dostalo umenie a pestré spektrum vyjadrovacieho jazyka mladej prievidskej výtvarníčky (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*). Tradičná aprílová kampaň Deň Zeme bola príležitosťou pre krátkodobú inštaláciu výberu z panelovej výstavy Západné Karpaty - spoločná hranica. Chránené územia Trenčianskeho kraja so zameraním na horné Ponitrie (*Chránené územia horného Ponitria*), ktorý takmer hneď po skončení prezentácie na domácej pôde putoval do priestorov Mestského múzea Partizánske, kde najvýznamnejšie a najzachovalejšie časti karpatskej prírody okresov Prievidza a Partizánske (*Chránené územia Trenčianskeho kraja*) pobudli takmer päť mesiacov. Približne v rovnakom čase začali v múzeu oslavy 100. výročia Okresnej hasičskej jednoty v Prievidzi (*Horí!*) a svoju slávu si „zažil“ aj jeden z rozmernejších zbierkových predmetov múzea – hasičský voz. Rok výročí mesta Prievidza 2023 a spolupráca s mestom Prievidza znamenali májovú inštaláciu putovného výstavného podujatia (*V posolstve kráľa*) na pôde Domu kultúry v Prievidzi. Zoborská listina, najstarší písomný prameň k dejinám lokalít (nielen) na území hornej Nitry, slávila už 910 rokov. Pri príležitosti sviatku všetkých múzejníkov – Medzinárodný deň múzeí a Noc múzeí – boli okrem expozícií, prezentácií a prednášok súčasťou programu aj aktuálne výstavy (*Suterén zla, Natália Kupčoková: Šero melanchólie, Horí!*). Koniec na výstavnú činnosť bohatého mája zastihol múzejníkov v začínajúcej „legoeufórii“ a neopustil takmer celé leto. Výstava (*Svet v kocke*) objektov reálneho i filmového sveta zostavených zo svetoznámej stavebnice Lego prilákala tisícky návštevníkov a Hornonitrianske múzeum v Prievidzi sa podujatím otvorilo najširším masám diváctva (prvá inštalácia v priestoroch uvoľnených po zrušení stálej expozície *Historiae superior Nitriensis*, označených ako výstavné priestory III., do konca kalendárneho hornonitrianski múzejníci stihli ešte ďalšie dve – *Ludia a poklady lužickej kultúry* a *Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří* – a vo všetkých prípadoch boli výstavné podujatia rozložené v priestoroch I. i III.). V prvých júlových dňoch viedla cesta zohraného inštaláčného tímu spolu s autorkou „aktuálne“ riešenej výstavy do Radvane, kde v Tihányiovskom kaštieli sídli jedna z expozícií Stredoslovenského múzea. Na prechádzku treťohorným pralesom s rastlinstvom „zalisovaným“ priamo v kameni (*Kamenný herbár*) si bolo možné zájsť až do 10. septembra 2023. Ďalší júlový termín, ďalšia externá inštalácia, ďalšia *štácia* pre listinu kráľa Kolomana, ďalšia jubilujúca lokalita: tentoraz panely spolu s exponátmi (*V posolstve kráľa*) putovali do Kocurian, do priestorov obecnej Galérie. Ak niekto v úvode kalendárneho roka nestihol navštíviť výstavu predstavujúcu privilégiá – v desiatich bodoch určujúce práva mesta a jeho povinnosti voči kráľovstvu – udelené Prievidzi kráľovnou Máriou z Anjou v januári 1383 (*Naším verným mešťanom a hostom...*)

na pôde Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi, mal od 30. augusta do 1. októbra 2023 ďalšiu možnosť v priestoroch Domu kultúry v Prievidzi, kde Rok výročí mesta Prievidza 2023 i výstavná činnosť múzea u partnerov pokračovali. K bohatším mesiacom v štatistike výstavnej činnosti patril aj september. Múzeum vo vlastných výstavných priestoroch uviedlo dve premiérové podujatia, ktoré prostredníctvom vystavených skamenelín, textom i obrazom približuje pestrosť a variabilitu najstarších obyvateľov krajiny v dobe, keď sa územie ešte len formovalo a po mnoho miliónov rokov bolo súčasťou druhohorných i treťohorných praoceánov (*Z pravekých morí horného Ponitria*), respektíve zbierkami viacerých slovenských múzeí, ako aj rekonštrukciami, osvetľujúcimi osídlenie, vojenstvo, odievanie či pohrebné zvyklosti lužickej kultúry, rozširuje poznatky o archeologickom dedičstve regiónov severozápadného Slovenska (*Ludia a poklady lužickej kultúry*), a v Horných Vesteniciach v rámci každoročných osláv prvej písomnej zmienky o obci mala reprízu časť panelovej výstavy *V posolstve kráľa*, v ktorej sa pojednáva o samotnom listinnom dokumente a dotknutých hornonitrianskych lokalitách (*Zoborská listina*). Obe „domáce“ výstavy boli v druhej polovici septembra spolu so sprievodnými podujatiami aj hlavnými aktivitami Dní európskeho kultúrneho dedičstva. Posledný štvrťrok v hodnotenom roku 2023 priniesol tri zárezy do výstavnej činnosti múzea. Pokračujúca vzájomná spolupráca medzi Hornonitrianskym múzeom v Prievidzi a mestom Partizánske priniesla v októbri reprízu panelovej výstavy venovanej 910. výročiu najstaršieho písomného prameňa k dejinám miest a obcí hornej Nitry (*V posolstve kráľa Kolomana*) v priestoroch Mestského múzea Partizánske (jediná externá výstava v hodnotenom období roka 2023 otvorená slávnostnou vernisážou). V druhej polovici novembra múzeum po vynútenej dvojročnej prestávke nadviazalo na tradíciu vianočných výstav a návštevníkov prenieslo približne na začiatok 20. storočia do *prednej izby* gazdovskej chalupy v magickom vianočnom období (*Vianoce na dedine*). Až úplne posledné výstavné podujatie v priestoroch Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi v roku 2023 bolo v decembri sprístupnené vernisážou. Výstava (*Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitri*) prostredníctvom množstva zachovaných pamiatok ukazuje vývoj včelárstva na území dnešných okresov Prievidza a Partizánske od najstarších čias cez obdobie najväčšej slávy v polovici 20. storočia až po dnešok a neopomína ani úzko súvisiace perníkárstvo, v Prievidzi písomne doložené už od polovice 19. storočia. Prístupnosť všetkých troch výstav presiahla až do nového kalendárneho roka 2024.

Počet návštevníkov aktuálnych krátkodobých výstav a stálej expozície Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi dosiahol v hodnotení expozičnej a výstavnej činnosti za obdobie január – jún 2023 celkom **7 126** návštevníkov, z toho **2 769** dospelých, **4 304** detí a **53** cudzincov.

Súpis výstavných aktivít múzea v roku 2023 obsahuje textová príloha.

5. ODBORNÁ METODICKÁ, ANALYTICKÁ A KONCEPČNÁ ČINNOSŤ

A. Odborná metodická činnosť

Metodická činnosť v hodnotenom období sa sústredila najmä na poskytovanie odborných konzultácií jednotlivcom, ale aj organizáciám.

Odborní zamestnanci pomohli pri riešení otázok zo spoločenských, ale i prírodných vied, celkom poskytli 116 konzultácií pre jednotlivcov a organizácie, z toho 5 konzultácií pre stredoškolskú odbornú činnosť k Biologickej olympiáde študentom Gymnázia V. B. Nedožerského.

Súčasťou odbornej metodologickej činnosti múzea bola aj jedna konzultácia k diplomovej práci študentke Ústavu manažmentu kultúry a turizmu, kulturológie a etnológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

V roku 2023 boli sprístupnené zbierkové predmety na študijné účely pre bádateľov: Jana Minichová (Kanianka), Ing. Erik Kližan (Poruba), Pavel Ferdinandy (Revúca), Ing. Radka Tarabčíková, OZ Hornonitrie (Poluvsie).

B. Analytická činnosť

Počas celého hodnoteného obdobia sa múzeum a poverení zamestnanci venovali rozborom úloh, spracovaniu výkazov Ročný výkaz o múzeu za rok 2022 KULT 9-01 pre Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Ročný výkaz o knižnici za rok 2022 KULT 10-01 pre Slovenskú národnú knižnicu, Múzejný výkaz za rok 2022, koordinovaný Muzeologickým kabinetom a vypracovaniu rôznych hodnotiacich správ.

V hodnotenom roku 2023 bol pravidelný zber údajov do Súborného katalógu periodík Slovenskej republiky, ktorého správcom je Univerzitná knižnica v Bratislave a na ktorom sa knižnica Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi spolupodieľa formou kooperatívnej katalogizácie, pre dlhodobú práceneschopnosť zamestnanca povereného knižničnými činnosťami po dohode odložený na neurčito.

Hornonitrianske múzeum v Prievidzi podalo v roku 2023 do grantovej schémy Fondu na podporu 3 projekty, pričom fondom boli schválené 2 projekty: *Akvizícia odborných publikácií do fondu múzejnej knižnice 2023* a *Akvizícia latinského rukopisného kalendára z roku 1815*. Projekt *Akvizícia regionálnych dokumentov z konca 19. a prvej polovice 20. storočia*, žiaľ, nebol zo strany fondu podporený.

Sledované obdobie roka 2023 nezahŕňalo v rámci projektovej činnosti žiadne vyhodnocovacie aktivity.

C. Koncepčná činnosť

V rámci koncepčnej činnosti sa múzejníci zaoberali úpravou interných noriem a ich súladu s platnými právnymi predpismi, a to nielen pri ekonomicko-hospodárskej činnosti a zabezpečení prevádzky, ale aj pri vybratých odborných činnostiach.

6. INÉ ČINNOSTI

A. Publikačná činnosť

Spracovanie bibliografií zamestnancov múzea je trvalou úlohou múzejnej knižnice, založenou na priebežnom sledovaní publikačnej činnosti, zhromažďovaní údajov, systematickom dopĺňaní záznamov a aktualizácii personálnych bibliografií v internej databáze bibliografií, ktorú každoročne definuje plán hlavných úloh. V sledovanom období I. a II. polroka 2023 vyvíjali hornonitrianski múzejníci pestrú prezentačnú, projektovú, výstavnú, zbierkotvornú i ďalšie činnosti, popri ktorých nejdenný raz narazili na vôľu, potrebu či dokonca nutnosť, alebo len vycítili voľnú príležitosť o svojej práci, pracovnom procese či plodoch práce napísať. Pripravené materiály ako výsledky ich snahy sa líšili vzhľadom na charakter činnosti, zvolený (respektíve požadovaný) formát spracovania či druh publikačného zdroja.

Vychádzajúc z podkladov boli kontinuálne budované databázy počas uplynulých dvanástich mesiacov kalendárneho roka 2023 aktualizované pri deviatich pôvodcoch a doplnené o 62 záznamov, ktorých presný súpis je uvedený nižšie v dokumente. Väčšina publikovaných príspevkov (články, informácie, materiály, texty, reportáže, správy, rozhovory, biografie, prednášky, odborné práce, kapitoly v monografiách...) má popularizačno-informačný a prezentačno-propagačný charakter (42), 8 krát charakter iný, 8 krát autori z radov súčasných i bývalých hornonitrianskych múzejníkov prispeli do monografií, 1 krát do recenzovaného zborníka a 1 krát boli zostavovateľmi monografie. Publikačným zdrojom sú printové a elektronické médiá, za uverejnenie nesú zodpovednosť kolektívna monografia obce, regionálne periodiká, festivalová ročenka, recenzovaný zborník, webové stránky múzea, informačný portál celoslovenského webového denníka, komunitný turistický portál, internetová databáza videí i médiá prostredníctvom svojich archívov.

Jednotlivú publikačné výstupy boli opakovane náplňou stálej rubriky múzejného webu Predmet mesiaca, v ktorom správcovia múzejných zbierok predstavujú zaujímavé, unikátne alebo príležitostne volené solitéry i kolekcie spolu s ich príbehmi, ako napríklad ukážky z numizmatických zbierok – zo série núdzových platidiel s historickým vyobrazením berlínskych štvrtí Treptow a Grunewald či medaila prvého prezidenta Slovenskej republiky Michala Kováča, ukážky zo zbierok historických dokumentov – dobová pohľadnica Nitrianskeho Pravna z prelomu 19. a 20. storočia i menovací dekrét prvého prievidskeho poštmajstra z roku 1823 a histórie súčasnosti – svadobný odev nevesty a ženicha z roku 1963, ukážky z archeologických zbierok – nečakane moderný nález korálikov z Opatoviec nad Nitrou, ukážky z etnologických zbierok pastiersky hrad a kyjatické hračky, ako i ukážka z historických zbierok, a to hneď jeden z najneprehliadnutejších exponátov – hasičský voz a z geologických zbierok – kolekcia eocénných koralov z lokality Bojnice. Predstavenia okrem zbierkového fondu sa dostalo aj na knižničný fond – tou vyvolenou ukážkou bol jubilujúci zborník Horná Nitra. Ďalšími publikačnými príspevkami boli podporené pripravované, aktuálne prebiehajúce, ale i skončené podujatia, výstavné, prezentačné, kombinované či iné, ktoré múzeum organizovalo, respektíve na ktorých participovalo, čitateľsky atraktívne zbierkové predmety, významné dni, architektonické pamiatky či regionálne osobnosti z oblasti vedy, ľudového umenia, svoje miesto si našli aj rady kronikárom na pokračovanie, to všetko v niektorej zo sekcií webového sídla Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi, v regionálnych periodikách My – Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región a Prievidzský občasník, v ročenke 37. hornonitrianskych folklórnych slávností či na informačnom portáli MY Horná Nitra. Múzejníci však uverejnením v niektorom type médií prezentovali aj svoje externé aktivity. História Prievidze rezonovala v popularizačnom podcaste, o minulosti, súčasnosti a budúcnosti baníckej Prievidze prebehol vo štvorici obsiahli rozhovor v periodiku Prievidzský občasník, za vydaním monografie hornonitrianskej obce Horné Vestenice sa ukrývali zostavovateľské aktivity, autorstvo kapitol i zostavenie bibliografie, ktoré doplnil aj popularizačný článok na webe múzea, interdisciplinárna prípadová štúdia dynamiky mesta našla svoje miesto v recenzovanom odbornom zborníku, online prednáška na tému viníc na Slovensku v priebehu vekov pre združenie amerických Slovákov vo Washingtone, rozhovor o tom, čo v profesii i v súkromí trápi regionálneho historika na vlnách rádia Regina Západ, a tak ako po minulé roky, aj v hodnotenom období sa druhým životom niektorých múzejníkov stali hory – od tatranských, fatranských vrchov cez Vtáčnik, hrebeň Oravskej Magury až do rumunských Karpát –a ich opisy pravidelne zásobovali portál o horskej turistike.

Chronologický súpis publikačnej činnosti zamestnancov Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi v roku 2023 obsahuje textová príloha.

B. Edičná činnosť

Edičná činnosť v danom období bola zameraná prevažne na drobnú tlač slúžiacu k propagácii a informovaniu verejnosti o pripravovaných podujatiach.

V hodnotenom období múzeum pripravilo 5 druhov pozvánok v celkovom počte 110 kusov, 15 druhov plagátov v počte 75 kusov a z letákov a inej drobnej tlače bolo pripravených 17 druhov v náklade 375 kusov, ktoré boli určené na propagáciu sprievodných podujatí k výstavám, prezentáciám a výchovno-vzdelávacích podujatí. K propagácii múzejných podujatí boli pripravené aj skladačky s nákladom 100 kusov.

Súčasne bola spracovaná grafika 45 kusov panelov s použitím veľkoplošnej tlače na múzejné podujatia (*V posolstve kráľa, Hori! Svet v kocke, Z pravekých morí horného Ponitria, Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitri*).

Dôležitú úlohu v príprave účelových propagačných materiálov zohrávala dobrá graficko-výtvarná a obsahová kvalita jednotlivín.

C. Kultúrno-vzdelávacia činnosť

Na samom začiatku stojí Plán hlavných úloh Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi na aktuálny kalendárny rok, za ním nasleduje Kalendárium na rovnaké obdobie a až v poslednom rade reálne realizovaná programová ponuka, ktorá odráža dlhodobé zámery edukačnej činnosti, priebežné otvorené príležitosti, dopyt širokej verejnosti i vyhradené zmeny. V súlade a podľa možností menovaných činiteľov realizovali hornonitrianski múzejníci vo vlastných priestoroch i mimo nich **102** podujatí, charakterom zodpovedajúcich kultúrno-vzdelávacej činnosti. Pri samotnej prezentačnej činnosti využili hornonitrianski múzejníci formy **16** tvorivých dielní, **11** stretnutí, **9** prednášok, **4** kombinovaných podujatí, **3** komentovaných prehliadok, **2** prezentácií, **2** seminárov, **2** vernisáží, **1** projekcie, **1** oceňovania, **1** vyhodnotenia súťaže, **1** festivalu a **2** iných foriem podujatí (mnohé z aktivít sa v priebehu kalendárneho roka 2023 objavili s niekoľkonásobnými opakovaniami).

Aj v hodnotenom roku 2023 boli spoľahlivou oporou kultúrno-vzdelávacej činnosti tvorivé dielne a iné samostatné podujatia. Už v januári sa seniori z prievidského Denného centra Sever počas prednášky „na mieru“ dozvedeli, čo sa ukrýva za pojмами „Gápel“, „Novejsa“ či „Deutsch-Prona“ (*O názvoch obcí hornej Nitry*). Ako ďalší dostal vo foyer múzea priestor program *Fašiangy Turíce*, ktorý úspešne kombinoval náučnú i tvorivú zložku, pripravený kurátorkou etnologických zbierok v spolupráci s múzejnou pedagogičkou – bujaré obdobie roka odprezentovali v **14** opakovaníach, pre rôzne vekové skupiny (materské, základné i stredné školy). V mesiaci február sa zároveň uskutočnila projekcia *Etnofilm v múzeu*, kde návštevníci z radov širokej verejnosti mali počas dvoch dní možnosť vidieť vybrané ocenené filmy z Medzinárodného filmového festivalu Etnofilm Čadca. Jarná edícia tvorivých dielní nielen pre prázdninujúcich školákov mala na prelome februára a marca slovo trikrát (*Farebná kytica, Vyrob si ovečku, Na drevku maľované*). Na prelome marca a apríla hornonitrianski múzejníci s lektorskou výpomocou ľudových umelkýň pokračovali v tradícii veľkonočnej tvorivej dielne (*K Veľkej noci*), päťdňové zdobenie kraslíc technikou voskovania rozdelili do dvoch termínov a spolu so **16** školskými kolektívami zo základných či stredných škôl a úspešne pokračovali rozvíjali popularitu aktivity z predchádzajúcich období. Keď ide o pomoc pre planétu Zem, treba ísť príkladom, povedali si v apríli kurátorka geologických zbierok a múzejná pedagogička a celosvetovú výzvu *Deň Zeme* podporili lektorovanou prezentáciou, kvízom a tvorivou dielňou pre školy, na ktorej v rukách rozmanitých skupín návštevníkov (za Prievidžanov napríklad MŠ Mišíka, SOŠ Kalinčiaka, Spojená škola internátna či Centrum sociálnych služieb Domino) vzniklo množstvo modrých planétiiek. Počas jedného júnového štvrtku navštívili múzeum tretiaci zo ZŠ Energetikov, bezplatný vstup na výstavu *Svet v kocke* a tvorivá dielňa, na ktorej si namaľovali svoju vlastnú modrú planétku, boli pre nich odmenou za druhú miesto vo výtvarnej súťaži (o hlavnej cene súťaže *Múzeum očami detí* ďalej vo vyhodnotení).

Začiatok druhého polroka bol pre hornonitrianskych múzejníkov príležitosťou pripraviť a realizovať hneď **7** tvorivých dielní v rámci tradičného letného cyklu Prázdninové stredy v múzeu (*Sklenená rozprávka, Príbeh fosílie, Ako Popoluška, Maľované drevko, Sen noci indiánskej, Ako sa obliekali kedysi, Pletenička, pletenka pletenec*). Samostatná z hľadiska „na mieru“ pripraveného podujatia bola i septembrová prednáška pre gymnazistov z piaristickej Spojenej školy F. Hanáka v Prievidzi (*Dejiny Prievidze v skratke*). Obligátne a veľmi obľúbené *Jesenné variácie* s podtitulom *Bohatstvo jesene* sa v termíne druhý novembrový týždeň, na ktorý boli naplánované, neuskutočnili z organizačno-priestorových dôvodov.

V programovej ponuke ani v závere uplynulého roka nechýbali vždy s napätím očakávané a zároveň uvoľňujúce, doslova a dopísmena tradičné tvorivé dielničky pre školy a verejnosť (*Vianoce v múzeu*), zamerané na výrobu vianočných ozdôb a drobných darčiekov, ale aj zaujímavú históriu zdobenia a obdarúvania. Samozrejme, každý deň s iným materiálom (*Papierový pondelok, Utešený utorok, Slamená streda, Šúpol'ový štvrtok, Perníkový piatok*) a novými nápadmi. Jednotlivé aktivity navštívilo **15** školských skupín z prievidských škôl i z blízkeho okolia. Z celkom iného súdka ako tvorivé dielne je už osvedčená múzejná hra (*Krížom-krážom hornou Nitrou*), autori ju pripravili žiakom základnej školy z Nedožier-Brezian.

S výstavnou činnosťou múzea a aktuálnymi dlhodobými výstavným podujatiam sú úzko zviazané sprievodné podujatia k výstavám. V hodnotenom období 1. január – 31. december 2023 pretavili hornonitrianski múzejníci svoje nápady do mnohorakých foriem – prednáška, tvorivá dielňa, pracovný list, lektorovaná multimedialná prezentácia alebo ľubovoľná kombinácia sú stálou súčasťou programovej ponuky. Hneď v januári možno uviesť skvelý príklad, akým nesporne je prednáška (*Kto tu bol prvý?*) pre seniorov z prievidského Denného centra Sever. O tom, že z jednej návštevy múzea sa dá vydolovať maximum, sa mohla presvedčiť zmiešaná skupina dospelých i detí prostredníctvom prednášky, ktorá zahŕňala všetky aktuálne výstavné i expozičné počiny (*Historiae Superior Nitriensis, V posolstve kráľa, Naším verným mešťanom a hosťom..., Suterén zla*). V spolupráci s Hornonitrianskou knižnicou v Prievidzi sa uskutočnilo sprievodné podujatie k výstave *Suterén zla*, autorský výklad a prednáška (*Príbeh vpísaný do stien*) pohli emóciami aj rebelujúcich stredoškolákov. V sobotu 12. augusta 2023 bola súčasťou programu osláv storočnice hasičskej jednoty v Prievidzi komentovaná prehliadka aktuálnej hasičskej výstavy (*Hori!*). Veľký prezentačný potenciál v sebe ukrývala jesenná výstava *Z pravekých morí horného Ponitria*, rovnomenné sprievodné podujatie privítalo 5 skupín z materskej i zo základných škôl, pre ktoré si kurátorka geologických zbierok a múzejná pedagogička pripravili výklad primeraný veku detí, pracovné listy i tvorivé dielne. Súbežne konaná archeologická výstava *Ludia a poklady lužickej kultúry* ponúkala 2 školským skupinám spolu s výkladom sprievodné podujatie s aktivitami v podobe pracovného listu. Posledný predvianočný týždeň v múzeu patrilo sprievodnému podujatiu k aktuálnej vianočnej výstave (*Vianoce na dedine*), kurátorka etnologických zbierok v spolupráci s múzejnou pedagogičkou predstavili zvyky 9 triedam rôznej vekovej kategórie a v novembrovej predpremiére pre seniorov z Denného centra Bôbar

pripravili komentovanú prehliadku výstavy, na ktorú naviazala vzájomne obohacujúca diskusia o vianočných zvykoch.

Čistá forma prezentácie už v základnej podobe neposkytuje hornonitrianskym múzejníkom dostatok tvorovej slobody, jej výrazové prostriedky sú obmedzené, časovo náročné a vyžadujú často mimoriadnu pozornosť návštevníka. Pre zvýšenie diváckej atraktivity i širšie možnosti ju preto autori zvyknú kombinovať. Hneď 2 prezentácie sa v súpise kultúrno-výchovnej činnosti múzea v roku 2023 vzťahujú k 37. ročníku Hornonitrianskych folklórnych slávností. Múzeum pripravilo sprievodné podujatie (*Vítání hostia*), ktoré ponúklo krátky príbeh o dlhej ceste hornonitrianskych Nemcov od vítaných hostí po nechcených vyhnancoch a zároveň poskytlo stručný, ale detailný exkurz do hájemstva tradičného odevu. Podujatie zo strany múzejného pedagóga doplnila aktivita maľby na sklenené poháre po vzore pravnianskej výšivky. Prezentácia odevov (*Vítání hostia – živý depozitár odevov*) bola verejnosti prístupná aj počas hlavného programu slávností.

Štatistiky kultúrno-výchovnej činnosti zaznamenali v sledovanom období kalendárneho roka 2023 aj nové podujatie z dlhoročného školiťského cyklu (*Čo je nové v kronikárstve*). Seminár na tému Špecifiká kronikárskej práce lektorsky viedla mnohými cenami ovenčená, dlhoročná kronikárka mesta Martin, ktorá predstavila hlavne povinnosti kronikára vo vzťahu k zákonu o ochrane osobných údajov a autorskému zákonu pri vedení kroník.

Kedysi hojne využívanou, v posledných rokoch však ohrozenou prezentačnou formou je slávnostné otvorenie výstavy v podobe vernisáže. V úvode októbra takto na pôde Mestského múzea Partizánske sprístupnená výstava *V posolstve kráľa Kolomana*. Konečne doma sa vernisáž dostala k slovu až v decembri – v znamení včely medonosnej hornonitrianski múzejníci v dvoch najväčších výstavných priestoroch otvorili výstavu *Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří*.

Vernisáž v Partizánskom však nebola jedinou externou kultúrno-výchovnou aktivitou múzea. Na mesiac marec pripadlo výročné oceňovanie nositeľov kultúry na hornej Nitre Kultúra 2022 v priestoroch Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi. Múzeum ako jeden so spoluorganizátorov a vyhlasovateľov udelilo Poďakovanie riaditeľa HNMM v Prievidzi za dlhoročnú múzejnú prácu Barbore Matákovéj, kunsthistoričke z Prievidzi a Cenu Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi za tvorivý čin roka v oblasti ochrany kultúrneho

dedičstva Občianskemu združeniu Hornonitrie z Nitrianskeho Pravna. V polovici apríla hostili priestory Kultúrneho domu v Opatovciach nad Nitrou regionálne postupovej kolo súťaže a prehliadka hudobného folklóru a folklórnych skupín. Zaujímavým sprievodným podujatím bol i seminár o starostlivosti o tradičný odev pripravený konzervátorkou Silviou Vadovičovou. *Európske dni archeológie 2023* múzeum svojim návštevníkom pripomenulo prostredníctvom komentovaných prehliadok – popoludňajšie archeologické potulky viedli do Bojníc i do Podhradia. V júli hornonitrianski múzejníci zamierili do Centra voľného času Nováky, kde zreprízovali dve prázdninové dielne. Pri príležitosti septembrových Dní európskeho kultúrneho dedičstva sa pre žiakov základných škôl zrealizovala exkurzia do Bojnických kúpeľov, klasickej paleontologickej lokality Slovenska, zameraná na spoznávanie geologickej histórie územia a zber treťohorných skamenelín. V októbri prebehli dve prednášky, ktoré predznamenovali, respektíve „sondovali“ aktuálne konané výstavy. V priestoroch Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi prebehla prednáška *Minulosť včelárstva v Prievidzi a okolí* ako ochutnávka výstavy *Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří* plánovanej na december. V Partizánskom pre poslucháčov univerzity tretieho veku (Ekonomická univerzita v Bratislave) o chránených územiach prednášala kurátorka geologických zbierok (sprievodné podujatie k výstave *Chránené územia Trenčianskeho kraja* inštalovanej v Mestskom múzeu Partizánske). Špeciálnou kategóriou v prezentačných aktivitách múzea je festival. Hornonitrianske folklórne slávnosti sa v roku 2023 konali v Prievidzi (hlavný program prebehol na Námestí slobody) a Hornonitrianske múzeum v Prievidzi bolo spoluorganizátorom 37. ročníka slávností.

Špecifické postavenie v programovej ponuke múzea majú tradičné súborné podujatia, zvyšujúce povedomie o pamäťových a fondových inštitúciách muzeálneho typu v spoločnosti. Máj aj v roku 2023 patril sviatku všetkých múzejníkov (*Medzinárodný deň múzeí*) a dôležitému „dcérskemu“ podujatiu organizovanému pod patronátom Rady Európy. (*Noc múzeí 2023*). Na piatok 12. mája múzejníci najmä pre školskú mládež pripravili múzejné hry a voľný vstup do všetkých výstavných priestorov vrátane najnovšej výstavy (*Hori!*). V tejto súvislosti do múzea zavítali aj hasiči so zásahovým vozidlom. V sobotu večer 13. mája 2023 prebehlo podujatie *Noc múzeí*, v rámci ktorého si návštevníci okrem prehliadky aktuálnych výstav a končiacej stálej expozície mohli vypočuť prednášku *Ani mlynár, ani súkenník* – pohľad do múzejných zbierok cez život a dielo (ne)známeho Prievidžana, otca slovenskej geografie, profesora Jozefa „Joža“ Martinku. Presne o týždeň 20. mája 2023 mohli nezabudnuteľnú „Noc v múzeu“ s bohatým programom zažiť vyvolení detskí výhercovia

výtvarnej súťaže Múzeum očami detí, ktorá prebiehala od začiatku kalendárneho roka. K dobrodružnému zážitku prispeli hasiči s historickým zásahovým vozidlom, nádejný mladý numizmatik so svojou prednáškou i policajti s kynologickou a so štyrmi krásnymi psími zverencami. Víťazné výtvarné práce boli v rámci vyhodnotenia prezentované do foyer múzea.

September sa už celé tri desaťročia spája s výnimočným celoeurópskym projektom *Dni európskeho kultúrneho dedičstva*. Inštitúcie zodpovedné za ochranu a záchranu historických i prírodných jedinečností jednotlivých štátov a regiónov európskeho kontinentu počas celého mesiaca pútajú pozornosť verejnosti špecializovanou programovou ponukou. Dvere Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi sa opäť otvorili dokorán a hornonitrianski múzejníci sa dovedna so svojimi hosťami pripojili k oslavám dvojdnovým maratónom kombinovaných aktivít vo štvrtok 28. a v piatok 29. septembra. Individuálni návštevníci i školské kolektívy tak mali možnosť pozrieť si novootvorené výstavy – *Z pravekých morí horného Ponitria* i *Ludia a poklady lužickej kultúry*, spestrené sprievodnými tvorivými aktivitami.

Celkom mimo chápanie hornonitrianskych múzejníkov, a tak trochu mimo kapacitu múzejného sídla, bolo zavše publikum a spôsoby, ktoré pochádzali skôr z prostredia masovej kultúry. Nesporne však k popularizácii prispela zvýšená návštevnosť, ktorú múzeum vďaka výstave *Svet v kocke* zaznamenalo v júni, keď múzeum navštívilo vyše **40** školských kolektívov nielen z Prievidze, ale i okolia (Nováky, Lazany, Diviacka Nová Ves, Trenčín, Koš, Partizánske, Diviaky nad Nitricou, Lehota pod Vtáčnikom, Liešťany), no predovšetkým počas letných prázdnin, počas ktorých sa „legovystava“ tešila obľube aj u širokej verejnosti, jednotlivcov i organizovaných skupín.

Pravidelne každý štvrtý pondelok v mesiaci sa konali stretnutia Klubu priateľov histórie Prievidze, ktorí podnetnými debatami o minulosti, prítomnosti i budúcnosti mesta Prievidza strávili 11 odopoludňajších stretnutí. Jedinečnosť každého zo stretnutí tak tvorí ďalšiu z početnejších foriem kultúrno-výchovných podujatí.

Dlhodobé podujatia pre (nielen) školy ponúkajú v širšom časovom horizonte viaceré kultúrno-výchovne a prezentačné formy, ktoré spĺňajú požiadavky doplnkového vzdelávania k učebným osnovám i náplni regionálnej výchovy a zastupujú celú škálu múzejných činností, čiže sú ideálnym sprostredkovateľom múzejného poslania pre všetky spoločenské, vekové i záujmové skupiny návštevníkov múzea. V sledovanom období dvanástich mesiacov roka

2023 nezostala ani ponuka stálych prezentačných podujatí nevyužitá. Žiaci (i učitelia) zo základnej školy v Nedožeroch-Brezanoch prejavili záujem o dlhodobé vzdelávacie podujatie *Zachránené pred zánikom* – hornonitrianski múzejníci ho zrealizovali hneď dvakrát, v januári a v novembri. Pre deti z materskej školy v Zemianskych Kostolčanoch sa na pôde múzea uskutočnilo podujatie *Vitaj v múzeu*, založené na základných informáciách o tom, čo je múzeum a kto v ňom pracuje.

Z hľadiska počtu organizovaných skupín boli v hodnotenom období najnavštevovanejšie podujatia *K Veľkej noci*, *Vianoce v múzeu*, *Fašiangy Turíce* a *Vianoce na dedine: sprievodné podujatie*.

Aj v jednotlivých fázach procesu príprav či realizácie prezentačných aktivít múzeum niekoľkokrát spolupracovalo s jednotlivcami, inštitúciami a ďalšími subjektmi, napríklad s Klubom priateľov histórie Prievidze, krasličiarikami Ľudmilou Bátorovou a Janou Slošiarovou, so slamienkarkou Gabrielou Drobcovou, s „krikehajským“ akordeonistom Danielom Wohlandom, kronikárkou PhDr. Katarínou Tomášovou, K-2000, združením na podporu kultúry hornej Nitry, s partnerskými Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi i Hornonitrianska knižnica v Prievidzi, s hudobnou skupinou Polianočka z Prievidze, s Kultúrnym a spoločenským strediskom v Prievidzi, so Slovenskou numizmatickou spoločnosťou pri Slovenskej akadémii vied, pobočkou Prievidza, Slovenským národným múzeom-Múzeom Bojnice, s Múzeom praveku Bojnice, mestom Prievidza, mestom Partizánske, Mestským múzeom Partizánske, so Združením miest a obcí hornej Nitry, s Centrom voľného času Nováky, s Kysuckým kultúrnym strediskom v Čadci, Dobrovoľným hasičským zborom BOZPO Prievidza, mladistvým numizmatikom Denisom Petrőczim, Policajným zborom v Trenčíne, Pekárňou DUKE s. r. o., Levmlk – Levickými mliekarňami, a.s., Daffer – Dobrým papiernictvom, so zoskupením Speváčky z Poluvsia či s Ľubou Lomnickou a so značkou Tradičné ertlovské perníky.

V hodnotenom období od 1. januára do 31. decembra 2023 zašlo za niektorým z kultúrno-vzdelávacích prezentačných podujatí do Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi **2 722** návštevníkov, z toho **860** dospelých a **1 862** detí a mládeže.

D. PROPAGAČNÁ ČINNOSŤ

a. Propagácia aktivít múzea a samotného múzea pre verejnosť a propagácia prostredníctvom médií

Počas celého roka oddelenie komunikácie a marketingu zasiela prostredníctvom elektronickej pošty informačné podklady k aktuálne konaným, respektíve pripravovaným podujatiam poverenému redaktorovi regionálneho periodika MY – Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región, priebežne uverejňované v pravidelnej rubrike týždenníka Tipy na každý deň. Na podobnom základe prebieha aj spolupráca s webom Turistickej informačnej kancelárie Bojnice – Visit Bojnice a s oficiálnym webovým sídlom mesta Bojnice, t. j. zaslaním informácií o múzeu spolu s fotografiami, cieľom zverejnenia a propagácie múzea.

V kompetencii oddelenia je i systematická propagácia vzdelávacích podujatí Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi počas celého kalendárneho roka na vlastnom webovom sídle www.muzeumpd.sk a zrkadlovo na informačnom portáli Trenčianskeho samosprávneho kraja, na doméne www.tsk.sk. Z vlastných podkladov a vo vlastnej administratíve spravuje oddelenie propagáciu na portáloch tretích strán: informačný portál [codnes](http://codnes.sk), nekomerčný turistický portál Slovenský cestovateľ, centrálny portál edukačných aktivít múzeí Slovenskej republiky MUZPED a stránky celoslovenského projektu muzeum.sk, a to s náležitou pozornosťou a znalosťou redaktorskej práce, z ktorej vyplýva aj samotná tvorba textu či vkladanie obsahu na portál či webové stránky. Samostatnou kategóriou propagácie je hromadné posielanie informácií prostredníctvom e-mailových správ a pravidelná aktualizácia mailinglistu – zoznamu e-mailových adries škôl, inštitúcií, kultúrnych organizácií, jednotlivcov i záujmových skupín, médií a ďalších prihlásených používateľov.

Niektoré múzejné témy sú vskutku nevyčerpatel'né, v tomto duchu hneď v úvode roka uviedla Regionálna televízia Prievidza reprízu reportáže *Pieskovcové gule v Chrenovci-Brusne* a v posledné februárové dni pokračovalo RTVS, rádio Regina Západ uverejnením príspevku *Unikátne pieskové gule v kameňolome pri obci Chrenovec-Brusno* v cykle článkov *Obrázky krajiny*. V polovici januára stihla odznieť debata o neandertáľoch vrátane zmienky o výstave (*Kto tu bol prvý?*) v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi na Podmaz, najväčšom portáli slovenských a českých podcastov i na YouTube kanáli Pár praslenov. Na prelome januára a februára sledovaného kalendárneho roka kurátorka historických zbierok pripravila textové podklady pre články do regionálneho periodika MY – Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región, propagujúce výstavy venované významným výročiam mesta Prievidza i ďalších

hornonitrianskych lokalít (*Naším verným mešťanom a hosťom..., V posolstve kráľa*), ale aj historické základy výročí samotných. O druhej menovanej viedla (spolu)autorka výstavy aj rozhovor s redaktorkou Regionálnej televízie Prievidza, ktorý na svojom YouTube kanáli zverejnila i Trenčianska župa. Jesenná repríza putovnej výstavy v Mestskom múzeu Partizánske bola ďalšou možnosťou a zdrojom propagácie – poskytnutý rozhovor odvysielala Mestská televíziu Partizánske.

Časovo neohraničená bola aktivita kurátora zbierok historických dokumentov a histórie súčasnosti – výber vhodných dobových pohľadníc zo zbierok múzea, digitalizácia a poskytnutie kópií, kompletná kontrola a korektúra datovania pri použitých záberoch v publikácii Prievidza, Bojnice a okolie kedysi a dnes banskobystrického vydavateľstva CBS ako protislužba za uverejnenie propagačnej informácie o múzeu v dotknutej publikácii.

Propagácia v hodnotenom období 1. január – 31. december 2023 pokračovala, realizované boli dve februárové nahrávky rozhlasových pozvánok: prvá na múzejné fašiangy odznela na vlnách RTVS, rádia Regina Stred v relácii Tip na deň a druhá ponúkala neobyčajný zážitok na podujatí *Etnofilm v múzeu*, odvysielalo RTVS, rádio Regina Západ. Pofestivalové premietanie dokumentárnych filmov v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi propagovali i oficiálne stránky Medzinárodného filmového festivalu Etnofilm Čadca v sekcii Aktuality. *Fašiangy Turíce* zas do širšieho povedomia pomáhali dostať stránky Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región. O múzeu a jeho aktivitách informujú „z vlastnej skúsenosti“, napríklad o fašiangoch v múzeu sa rozpisali Benoškola – Materská škola P. Benického, Prievidza, a pridali aj malú fotogalériu, ktorú vo vyššom rozlíšení umiestnili na svoju Facebook stránku, alebo Základná škola s materskou školou Nová, Koš.

V marci marketingová referentka informovala médiá o výstave o premenách prievidzského námestia v 20. storočí (*V tej Prievidzi... kedysi a dnes*), prevzala Tlačová agentúra Slovenskej republiky i MY Horná Nitra v rámci webového denníka SME. Samostatnú propagáciu vyvinulo i mesto Prievidza na svojich oficiálnych stránkach. Ešte stále v marci, hornonitrianski múzejníci stáli pri zrode nového regionálneho podcastu Po stopách Prievidze a v jeho prvom diele rozobrali z odborného i populárneho hľadiska tému histórie mesta Prievidza. Ale stihli sa pohovárať aj s redaktorom RTVS, rádia Regina Západ, v rubrike Z regiónu to bola relácia Podťe na hrad Sivý Kameň. Na prelome marca a apríla hornonitrianski múzejníci poskytli rozhovor pre RTVS, rádio Regina Západ na sviatočnú veľkonočnú tému i o populárnom múzejno-tvorivom podujatí *K Veľkej noci*.

O ďalšom výstavnom podujatí (*Natália Kupčoková: Šero melanchólie*) z programovej ponuky múzea bol príspevok v podobe článku, v ktorom autorka výstavy predstavila tvorbu mladej

prievidzskej výtvarníčky, určený tak pre printový formát periodika MY – Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región, ako aj pre elektronickú podobu webdenníka SME z lokality MY Horná Nitra. Výstavu však propagovala aj sama autorka na svojom Instagram účte *aventine_art*. V polovici júna bolo Hornonitrianske múzeum v Prievidzi súčasťou podujatia *Európske dni archeológie 2023*, ktoré pod taktovkou (i mediálnou podporou) Pamiatkového úradu Slovenskej republiky približuje verejnosti archeológiu a prácu archeológov. Koncept a harmonogram podujatia predstavila koordinátorka slovenského programu Európskych dní archeológie 2023 Erika Makarová v rozhovore pre reláciu Kultúrny denník vo vysielaní RTVS, rádia Devín. Komentované prehliadky významných archeologických lokalít regiónu hornej Nitry, ktoré v spolupráci s ďalšími inštitúciami pripravilo Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, zaradila do svojho spravodajského servisu Tlačová agentúra Slovenskej republiky aj prostredníctvom svojho spravodajského portálu Teraz.sk.

Skutočne neprehliadnuteľná letná „legovystava“ (*Svet v kocke*) sa objavila medzi tipmi na letné výlety v regióne hornej Nitry, ktoré odvysielalo RTVS, rádio Regina Západ a textové podklady o výstave v náležitej úprave prevzala TASR a sprostredkovala ich verejnosti na svojom spravodajskom portáli Teraz.sk i na spravodajskom portáli Pravda v sekcii Kultúra, no zmienky sa objavili aj na Facebook stránke mesta Prievidza, v anglickom jazyku na komunitných stránkach LEGO® Ambassador Network, v regionálnom periodiku MY – Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región a súbežne vo webovom denníku SME – lokalita MY Horná Nitra, spolu s ďalšou aktuálnou výstavou predmetov z hasičskej histórie (*Horí!*). K nej sa spravodajstvo MY vrátilo aj v druhú augustovú sobotu, keď sa v centre Prievidze sústredili dobrovoľní hasiči z celého okresu Prievidza, aby oslávili 100. výročie založenia Okresnej hasičskej jednoty č. 4 v Prievidzi, program osláv aj s plagátom sa objavil na oficiálnej stránke mesta Prievidza, o samotných oslavách sa náruživो zmieňujú webové stránky Dobrovoľného hasičského zboru BOZPO Prievidza – Územnej organizácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky v Prievidzi i oficiálna stránka mesta Handlová. Autorka výstavy okrem toho výstavu spropagovala aj rozhovorom pre RTVS, rádio Regina Západ. O výstave v priestoroch Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi informoval tlačový odbor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ďalej šírila Tlačová agentúra Slovenskej republiky i spravodajský portál Teraz.sk. Drobníčku priniesol Trenčín Štandard. Z ďalších partnerov výstavy (*Horí!*) vydal tlačovú správu Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Bojnice. Elektronické médiá však neboli jediným zdrojom propagácie: v septembrovom čísle časopisu prievidzskej farnosti Bartolomej sa autor článku o oslavách stého výročia hasičskej jednoty zmieňuje aj o výstavnom podujatí v Hornonitrianskom múzeu

v Prievidzi. Na konci augusta sa „legovýstave“ (*Svet v kocke*) prostredníctvom videovstupu na vlastnom YouTube kanáli a podrobného článku s fotogalériou na súkromnej webovej lokalite Investordokociek.sk pochvalne vyjadrovala Lego investorka a zberateľka Ľubka Obernauerová.

Pri príležitosti septembrových aktivít všetkých fondových a pamäťových inštitúcií (*Dni európskeho kultúrneho dedičstva*) otvorilo múzeum svoje brány dokorán a už tradične pripravilo dvojdný kombinovaný program. Správu o ňom i o aktuálne otváraných výstavách (*Z pravekých morí horného Ponitria, Ľudia a poklady lužickej kultúry*) a sprievodných podujatiach prinieslo TASR formou tlačovej správy i na spravodajskom portáli Teraz.sk. Grafickú propagáciu i text o výnimočnom celoeurópskom podujatí uverejnili stránky Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región. Webové sídlo múzea je zdrojom článku i fotogalérie (*Z pravekých morí horného Ponitria*), ktoré prevzal Trenčínak.sk – aktuálne spravodajstvo z mesta Trenčín. O návšteve výstavy vlastnú aktualitu aj s obrazovými prílohami na stránke školy uverejnila Základná škola Mariánska v Prievidzi. Aj kroky deviatakov zo Základnej školy s materskou školou Nitrica viedli primárne na paleontologickú výstavu, správičku o návšteve i pár fotozáberov pridali na školský web. „Praobyvatelia“ regiónu horná Nitra si našli miesto aj na webových stránkach špecialistu na najväčšie médiá na internete – Infomi.sk, spravodajský portál, kde nájdete všetky dôležité informácie zo Slovenska a zo sveta. Článok o výstave sa objavil aj na webe denníka Nový Čas.

Mesiac október znamená zapožičaná výstava (*Ľudia a poklady lužickej kultúry*), ktorú dopĺňali tematické nálezy z hornej Nitry, v podcaste Pár praslenov na kanáli YouTube. „Z prvej ruky“ o výstave a sprievodnom podujatí reportovali šiestaci zo Základnej školy Mariánska v Prievidzi, netradičnú hodinu dejepisu si pritom nevedeli vynachváliť. Niečo o poslaní múzejníka, povolání historika a súkromí umierneného lokálpatriota na sklonku novembra vyrozprávala PhDr. Ján Vingárik ako hosť pravidelnej relácie RTVS, rádia Regina Západ pod názvom *Večerné reflexie*. V horúcom predvianočnom termíne sa in situ nahrávalo o aktuálnej výstave (*Vianoce na dedine*) a o sprievodnom podujatí pre regionálny spravodajský denník Trenčín Štandard, ktorý správu v textovej i obrazovej podobe uverejnil na svojom portáli i na platforme YouTube. O Vianociach a sérii výstavných, sprievodných i tvorivých podujatí, ktorou si ich múzeum pripomenie (*Vianoce v múzeu*), reportovala Tlačová agentúra TASR na svojom spravodajskom portáli Teraz.sk, pridal sa i Trenčín Štandard. Inšpirujte sa vianočnými medovníkmi a perníkmi od zlatých čias po dnešok, tak uvádza titulok správy o novootvorenej veľkej včelárskej výstave (*Včelárstvo a perníkárstvo*

na hornom Ponitří) v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi, ktorú uverejnil web RTVS v sekcii Novinky/Zaujímavosti. Drobníčku o slávnostnej vernisáži prevzal Len Po Slovensku – internetový magazín o Slovensku.

V samom závere roka sa médiami mihla informácia o zmene na riadiacom poste v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi, o tom, kto bol poverený jeho riadením i o pláne vyhlásiť výberové konanie – šírilo TASR, uverejnila aj redakcia internetového denníka Trenčiansky Štandard (bývalý najsledovanejší spravodajský portál v trenčianskom regióne Terajšok). Necelý mesiac pred touto informáciou Trenčiansky Štandard informoval aj o menovacích dekrétach, ktoré mali dostať riaditelia krajských sociálnych a kultúrnych zariadení.

V priebehu roka 2023 začal o jednotlivých podujatiach v múzeu i o samotnom múzeu a ďalších atrakciách a miestach prinášať aktualizované správy portál na plánovanie výletov po Slovensku – miribord.

Na propagácii Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi sa v hodnotenom období kalendárneho roka 2023 podieľali aj subjekty či jednotlivci, ktorí organizačne dohliadali na jednotlivé podujatia mimo priestorov múzea. Rok 2023 bol rokom okrúhlych jubileí pre mesto Prievidza, medzi inými si Prievidza pripomenula 910. výročie prvej písomnej zmienky. V priebehu mája preto putovná panelová výstava (*V posolstve kráľa*) zavítala do Domu kultúry v Prievidzi, o možnosti návštevy písali Kultúrne a spoločenské stredisko i mesto Prievidza na svojich „weboch“, pridalo sa SME – lokalita MY Horná Nitra i TASR. Veľkou udalosťou na úvod leta boli 37. hornonitrianske folklórne slávnosti v Prievidzi. Informáciami sa to v médiách hemžilo pred, počas i po festivale. Viac ako mesiac pred „vypuknutím“ slávností priniesol podrobnú programovú skladbu „web“ Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi, doplnil oficiálnu grafiku a priebežne dopĺňal bohatú fotogalériu. V sekcii Podporili sme na webových stránkach Fondu na podporu umenia je propagácia projektu podporeného sumou 9 000 €. Samostatne bola vydaná i tlačová správa o aktuálnom ročníku HFS. Reportáž zo slávností pripravila a odvysielala RTV Prievidza (Regionálna televízia Prievidza). samostatne sa venovala aj jednému zo sprievodných podujatí, 2. ročník ocenenia Pro patria prezentoval obnovené objekty tradičnej architektúry hornej Nitry a v odbornej porote sedeli aj hornonitrianski múzejníci. Podrobný popis hlavného programu i sprievodných podujatí na svojich stránkach priniesol Folklorfest.sk. Textom i oficiálnym plagátom pozývala oficiálna stránka obce Sebedražie, Malinová, mesta Handlová i Prievidza (tá udalosť pripomínala i v prvý deň konania hlavného programu), ale aj oficiálne webové sídlo obce Poluvsie a Tužina, blížiaci sa termín 37. ročníka festivalu Hornonitrianske folklórne slávnosti

pripomínal aj Trenčín Región, medzi Tipy na voľné chvíle folklórny festival zaradili aj redaktori MY Horná Nitra, plagátom slávnosti prezentovalo Občianske združenie Hornonitrie, správu z otvorenia slávností a prvého dňa hlavného programu pridala na svoj YouTube kanál Trenčianska župa, prehľad programu priniesla aj platforma Slovenský večerník s aktuálnymi správami, oznamami a informáciami z regiónov, obsahlu reportáž uverejnilo oficiálne webové sídlo Nitrianskeho Pravna, v nemeckom jazyku stránky časopisu Nemcov na Slovensku – Karpatenblatt a záverečnou tlačovou správou i hlavný organizátor Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi na svojom webovom sídle. Tlačou v edícii RKC v Prievidzi vyšiel i rovnomenný informačný bulletin s tradičným múzejným príspevkom.

Od júla do septembra hostovala unikátna prezentácia tret'ohorných skamenelín rastlín z regiónu hornej Nitry (*Kamenný herbár*) v Tihányiovskom kaštieli v Radvani, kde sídli prírodovedná expozícia Stredoslovenského múzea. Banskobystrické múzeum zvesť o výstave a sprievodných podujatiach šírila prostredníctvom vlastného webového sídla, tlačeného mesačníka Program v múzeu, webových stránok projektu muzeum.sk, ale prispeli i oficiálne stránky mesta Banská Bystrica, ktoré pripomenuli aj dvojdnúvú derniéru výstavy v sprievode lektora, či celoslovenský kultúrno-spoločenský a informačný webportál kamdomesta. O prechádzke tret'ohorným pralesom písalo aktuálne regionálne spravodajstvo Banská Bystrica online (BBonline.sk), o programe jednotlivých expozícií na leto informovalo Bystricoviny.sk – spravodajsko-kultúrno-spoločenský portál pre Banskú Bystricu a okolie, ktoré osobou kurátorky výstavy týždeň pred začiatkom pozývalo na ojedinelé podujatie, zapožičané z Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi. O otvorení letnej sezóny v Tihányiovskom kaštieli, respektíve o pripravovanej výstave podala tlačovú správu TASR a portál Slovenský cestovateľ ponúkal udalosť: Komentovaná prehliadka k výstave s odborným výkladom botaničky Stredoslovenského múzea, i výstavy ako takej. Správu TASR prevzali aj Nitranoviny – spravodajský portál, ktorý prináša aktualitu o spoločenských udalostiach z mesta Nitra a z regiónov Slovenska. Septembrová repríza výstavy (*Naším verným mešťanom a hosťom...*) v prievidzskom dome kultúry pripomínala 640 rokov od udelenia privilégii mestu Prievidza, na vlastnom webovom sídle informoval organizátor Kultúrne a spoločenské stredisko Prievidza, správu priniesla TASR prostredníctvom portálu MY Horná Nitra i vlastnej spravodajskej jednotky Teraz.sk. Od októbra 2023 až do januára 2024 bola putovná výstava oslavujúca 910. výročie najstaršieho písomného prameňa k dejinám miest a obcí hornej Nitry (*V posolstve kráľa Kolomana*) inštalovaná – ako ďalší dôkaz vzájomnej spolupráce – v Mestskom múzeu Partizánske. „Povinné“ informácie prinieslo partizánske múzeum na svojom webovom sídle, mesto Partizánske na oficiálnych

internetových stránkach, ale napríklad aj Folklorfest.sk – podujatia na voľný čas a tipy na víkend, Tlačová agentúra Slovenskej republiky, webový denník SME z lokality MY Topoľčany.

b. Propagácia aktivít na internete

Ideálnym zdrojom propagácie aktivít na internete bolo aj v hodnotenom období 1. január – 31. december 2023 webové sídlo múzea na doméne **www.muzeumpd.sk**. Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi prostredníctvom svojich webových stránok uverejnilo **47** aktualít, **27** podujatí, **34** fotoalbumov z prezentačných podujatí a aktivít, publikovaných v jednotlivých sekciách a rubrikách, ktoré dopĺňa asi tucet webových banerov. Celkový obraz o dianí v múzeu dopĺňali povinne zverejňované informácie, články, dokumenty, aktualizácie i iné redakčné vstupy.

Štatistický prehľad publika, záujmu a správania na webovom sídle je prameňom informácií, podľa ktorého v období od 1. januára do 31. decembra 2023 s doménou aktívne interagovalo **2 656** používateľov počas **5 955** návštev. Z celkového počtu bolo až **99,21 %** prvých, t. j. **2 635** jedinečných, neduplicitných návštev. Jedna návšteva trvala priemerne **4** minúty a **4** sekundy, pri prehliadaní bolo zobrazených celkom **22 828** stránok (z celkového počtu 28 656 udalostí), v priemere **3,83** stránky na reláciu. Návštevníci v **91,38 %** (**2 427** relácií) prípadov komunikovali v slovenčine, anglický jazyk použilo **5,12 %** (**136** relácií) a češtinu **3,13 %** (**83** relácií).

Návštevnosť múzejnej domény v rámci Slovenskej republiky v percentách vyjadruje **37,36 %** návštev z Bratislavy, **24,48 %** návštev bez miesta určenia, **12,90 %** z Prievidze, **4,76 %** z Trenčína a **4,51 %** návštev zo Žiliny. V metrike miest bez určenia krajiny sa na deviate miesto medzi slovenské mestá vkladalo americké mestečko Ridgeway Township v štáte Michigan s podielom **1,47 %** z 18 relácií. Medzi krajinami s **92,44 %** nedostihnuteľne vedie Slovensko, na druhom mieste skončila Česká republika s **2,07 %** a na treťom Spojené štáty americké s **1,66 %**.

Návštevníci webovej stránky múzea najčastejšie prehľadávali obsah Hlavnej stránky (**18,43 %**), nasledujú stránky Kontakt (**7,86 %**), Podujatia (**5,94 %**), Svet v kocke (**5,88 %**), Program múzea (**4,43 %**), Aktuality (**3,49 %**), O múzeu s (**2,10 %**) a stránka *Prázdninové stredy v múze 2023* s **1,98 %**, z celkovej hodnoty podielu, ktorý sa počíta pre každú kombináciu webovej adresy stránky a názvu stránky.

Webové stránky Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi dosiahli v sledovanom období **62,56 %** návštevnosť priamou návštevou, **29,62 %** návštevnosť z vyhľadávania, t. j. prostredníctvom vyhľadávacieho nástroja, **7,01 %** návštevnosť sprostredkovaním zo sociálnych sietí a **0,96 %** návštevnosť zo sprostredkovania, t. j. prostredníctvom odkazu na inej lokalite. Odkazujúce zdroje s najvyšším počtom akvizícií v roku 2023 ovládol Facebook (prím mu patrí aj medzi odkazmi zo sociálnych sietí) v štandardnej, odľahčenej i mobilnej verzii, nasledujú webové stránky Regionálneho kultúrneho centra v Prievidzi a Instagram v odľahčenej verzii.

Medzi typmi zariadení, prostredníctvom ktorých návštevy s doménou **www.muzeumpd.sk** aktívne interagovali, vedú po prvýkrát v histórii meraní mobilné prístroje so **77,74 %**, s markantným odstupom nasledujú stolné počítače s **21,10 %** a tablety s minoritným podielom **1,16 %**.

V hodnotenom období dvanástich mesiacov 2023 sa bez hľadania zaobišlo **97,89 %** návštevníkov múzejných stránok, vyhľadávací nástroj využilo **2,11 %** návštev. Najhľadanejšími boli počas mesiacov január – december 2023 výrazy “biele bohatstvo“, “fašiangy“, “Katalóg“, “Zvonica“, “hornonitrie“.

V múzeu boli práve k videniu výstavy *Hori! i Svet v kocke*, na múzejnom webe vrcholili *Kronikárske (po)rady* na pokračovanie a uverejnená bola aj *Správa z kronikárskeho seminára*, keď v nedeľu 11. júna 2023 zaznamenala webová stránka múzea až **477** zobrazení. Vo štvrtok 19. októbra 2023, v čase konania výstav *Z pravekých morí horného Ponitria* a *Ludia a poklady lužickej kultúry*, navštívilo stránky webového sídla najviac jedinečných užívateľov (**55**). Najväčší relačný záujem o web 1. augusta 2023 prejavilo prostredníctvom **43** relácií **30** požívateľov.

V priebehu I. polroka 2023 bola do konečnej podoby prevedená „aktualizácia webových systémov a redizajn webových stránok k súčasnému trendu“ všetkých kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja. Technický pokrok si vyžiadal aj zmeny v technológii meraní a analýzy domény, ktoré spôsobila čiastočné rozdelenie toku metriky a krátky štatistický schodok v porovnaní s predchádzajúcimi hodnotenými obdobiami. V čase nasadenia „nového webu“ došlo i k prechodu z analytického nástroja Universal Analytics na Google Analytics 4, ktorý aktuálne prostredníctvom desktop verzie i mobilnej aplikácie poskytuje prístup k účtom Analytics a celkovým metrikám výkonnosti.

Stránka Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi na sociálnej sieti **Facebook** a jej správa v období 1. január – 31. december 2023 priniesla **161** príspevkov, z ktorých 93 malo formu správy s fotografiou alebo fotogalériou, respektíve albumu, 5 kombinovalo možnosti grafiky a fotografie, 8 využilo formu správy s fotografiou, grafikou, reprodukciou alebo galériou a s odkazom/zdieľaním webovej stránky múzea alebo partnerov, 5 využilo rozšírené možnosti príspevku a pomocou grafiky, fotografie či reprodukcie vytvorili obsiahlejší textový formát, v 1 múzejníci vyjadrovali svoje pocity prostredníctvom statusu a fotogalérie, 13 krát sa na stránke menila titulná fotka/grafika, 22 príspevkov prostredníctvom grafiky upozorňovalo na blížiac sa alebo aktuálne prebiehajúce podujatie, 3 podujatia propagovali prostredníctvom filmového pásu a 1 príspevok upozorňoval na pripravované podujatie statusom udalosti. Príspevky dopĺňa ešte 10 príbehov, ktoré využívajú rozšírené výpovedné možnosti šablón obrazovej koláže či rôzne funkcie video nástrojov. Po obsahovej stránke textu mali všetky príspevky charakter anotácie či krátkeho popularizačno-propagačného alebo prezentačno-informačného článku, tri z celkového počtu boli z dôvodu neaktuálnosti zmazané/archivované. Jednotlivé príspevky celkovo oslovili **150 613** ľudí, ktorí ľubovoľný obsah spojený so stránkou zobrazili **184 086** krát a v následných **25 445** interakciách z jednotlivými príspevkami **8 274** z nich reagovalo niektorým zo spôsobov Reakcie, **361** komentovalo niektorý z príspevkov a **680** zdieľali ľubovoľný obsah na svojom účte alebo stránke. O ich ďalšom záujme hovoria kliknutia na niektorý z príspevkov pri zobrazení fotiek, kliknutia na odkaz a kliknutia iné ako na obsah príspevkov: kliknutia na profil, získanie informácií o stránke a ďalších podrobností z pohľadu návštevníka stránky. K 31. decembru 2023 pozitívny postoj k príspevkom, fotografiám, správam, informáciám či samotnej stránke vyjadrilo a sleduje **1 044** používateľov, oproti poslednému hodnotenému obdobiu znamená nárast o viac ako stovku užívateľov. O šesť desiatok viac je i užívateľov, ktorým sa Facebook stránka Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi páči, v súčasnosti je ich **814**.

Najviac sa dарило príspevku zo 4. mája 2023 s článkom a fotogalériou k téme svätého Floriána a hasičskej výstavy v múzeu (*Hori!*), ktorý oslovil 5 671 ľudí, ktorí zaznamenali celkovo 8 015 zobrazení, angažovali sa 934 reakciami, 229 reagovali jednou z možností „Páči sa mi to“, 5 komentovali, 37 zdieľali a dosiahli 191 kliknutí na príspevok. Viac ľudí (6 914) oslovila len propagačná drobníčka k výstave *Ludia a poklady lužickej kultúry* z 22 septembra 2023, viac interakcií (997), reakcií „Páči sa mi to“ (251) i komentárov (54) mala online zdravica s galériou reprodukcii z dokumentačného fondu múzea k životnému jubileu regionálne keramikárskeho majstra, uverejnená 9. júla 2023.

Od začiatku roka do posledného dňa 2023 bolo na účte múzea v službe **Instagram** uverejnených **145** príspevkov (**93** z nich viacsnímkových, 2 filmové pásy a **9** príbehov). Zo značnej časti fotografický, ale i grafický, reprodukovaný a zaznamenaný obraz spolu s textovou zložkou príspevkov získali v hodnotenom období **2 091** označení „Páči sa“, **18** krát boli príspevky komentované a **25** krát uložené. Podľa podrobnejších štatistických údajov stihli užívatelia niektorý z príspevkov uvidieť **15 111** krát a podieľať sa na **707** zobrazeniach múzejného profilu. Jednotlivé príspevky si dosiaľ pozrelo **12 706** jedinečných účtov. Múzejný účet sleduje **405** profilov a je sledovaný **933** profilmi.

Najväčší úspech u publika mal príspevok z 24. októbra 2023 o „chorvátskom kríži“ v Horných Vesteniciach s dosahom **227** jedinečných účtov 292 impresii a 43 označení „Páči sa mi to“. Špecifickú metriku v podmienkach služby Instagram majú filmové pásy: najaktívnejšia v hodnotenom období – pripomienka múzejných fašiangov z 8. februára 2023 – mala dosah na 494 jedinečných účtov, zaznamenala 543 prehratí a „páčila“ sa 35 užívateľom.

Od 1. januára do 31. decembra 2023 niektorý zo **134** tweetov (príspevkov) na mikrobloginovacej sieti **Twitter (X)** videlo **14 406** ľudí, ktorí **14 263** krát zobrazili ich obsah. Po prečítaní/pozretí s jednotlivými príspevkami užívatelia interagovali prostredníctvom **218** označení „Páči sa mi to“, na **7** tweetov prišla reakcia v podobe odpovede a **48** krát bol niektorý z tweetov prevzatý (zdieľaný). Profil múzea v hodnotenom období zaevidoval **651** návštev.

Mediálnu zložku tweetov (príspevkov) tvorila fotografia, väčšinou viacsnímková galéria fotografií alebo koláž, respektíve fotografia v kombinácii s grafikou či reprodukciou. Tweety boli postavené i na grafike alebo reprodukcii, samostatne i v galérii, prípadne vzájomnou kombináciou obrazových médií a textu. Použitá bola tiež interaktívna zložka – odkazy do webu, zdieľania iných príspevkov v rámci Twitteru, respektíve webu a niektoré tweety tvorila obrazová zložka poskytnutá partnerskými inštitúciami a subjektmi.

Najúspešnejším v hodnotenom období dvanástich mesiacov roka 2023 bol tweet s hádankou na názov netradičného zbierkového predmetu zo 6. októbra 2023 so **430** zobrazeniami, **14** užívateľom sa „páčil“ tweet o zmysle „slovenského dňa kroja“ s vyobrazením *lajblika* z Prievidze. Profil múzea sleduje 73 užívateľských účtov a 135 účtami je sledovaný.

Chronologický súpis príspevkov zverejnených v hodnotenom období na sociálnych sieťach obsahuje príloha.

c. Propagácia v exteriéri

I keď sa Hornonitrianske múzeum v Prievidzi prevažne zameriava na propagáciu svojich podujatí prostredníctvom webových stránok, nezanedbáva ani exteriérovú propagáciu: reklamný kiosk s vymeniteľným grafickým obsahom informuje o výstavách a ďalších aktuálne prebiehajúcich i pripravovaných prezentačných aktivitách a na veľkoplošnom reklamnom paneli sa ako správne lákadlo skvie jeden z najvzácnejších zbierkových predmetov. Obe reklamy sú umiestnené v areáli múzea a sezónne ich dopĺňa prenosný reklamný stojan umiestňovaný v blízkosti vstupu do sídla múzea.

Prostredníctvom zmluvného partnera boli každý mesiac zverejňované kultúrne aktivity v meste Prievidza a Bojnice. Na veľkorozmernom plagáte mali takto možnosť zviditeľniť sa kultúrne zariadenia, čo využilo aj múzeum, zariadenia cestovného ruchu, ale aj podnikateľské subjekty. V priebehu roka 2023 však múzeum s poskytovateľom služieb zmluvu nepredĺžilo a naďalej sa spoliehalo na intenzívnejšiu seba propagáciu formou tlače veľkoformátovej grafiky určenej na výlepové plochy v meste Prievidza.

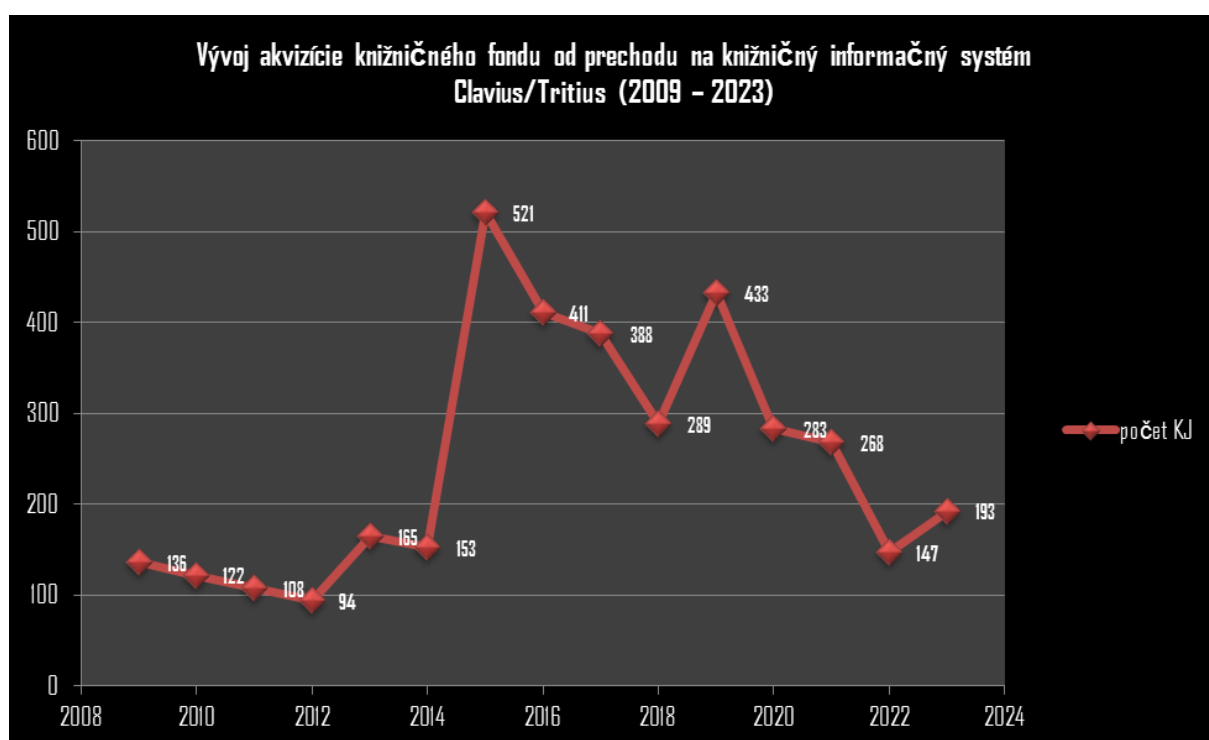
7. KNIŽNICA A REGISTRATÚRA

A. Knížnica

V hodnotenom období od 1. januára do 31. decembra 2023 knižnica Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi plnila úlohy stanovené v každoročnom pláne hlavných úloh len do určitej miery. Dlhodobá pracovná neschopnosť povereného pracovníka spôsobila približne polročný „núdzový“ režim. I napriek týmto okolnostiam boli služby poskytované priebežne a podľa potreby. Zo štatistického hľadiska, žiaľ, dosiaľ nie sú dosiaľ vyhodnotené. Výročná správa preto obsahuje len dostupné údaje, ktoré však už v čiastkovej podobe viditeľne dosahujú i prekonávajú merateľné ukazovatele z predchádzajúcich dvoch „pandemických“ rokov. Knižnica ukončila všetky úlohy v hodnotiteľnom stave a kalendárny rok 2023 uzavrela podľa všetkých náležitostí.

Zrevidovaný fond v priebehu sledovaných dvanástich mesiacov roka 2023 obohatilo **193** nových knižných i periodických prírastkov, získaných formou kúpy (**108**) a daru (**85**). Knižničný fond ku 31. decembru 2023 tvoril **17 208** knižničných jednotiek. Dlhodobé

analogické i elektronické spracovanie prostredníctvom katalogizačného modulu rozdeľuje celkový počet knižničných jednotiek na 17 177 knižných, 30 audiovizuálnych a 1 kartografický dokument. Knižnica získava nové knižničné prírastky cielenou akvizičnou činnosťou, množstvo knižných i periodických dokumentov aktuálneho i staršieho dáta pribúda darom a nemalý podiel majú aj ďalšie tituly, ktoré sú vedľajším produktom a dôkazom bohatých i rôznorodých aktivít vyvíjaných múzeom počas kalendárneho roka. Celkový prehľad pravidelného prísunu „noviniek“ do špeciálnej knižnice múzea uzatvárajú odoberané a iným spôsobom zabezpečované periodické tituly (noviny, časopisy, ročenky, zborníky...), ktorých je niekoľko desiatok.

Starostlivo budovaný knižničný fond Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi stojí i na počiatku a zároveň je zdrojom bádateľskej činnosti. Interní bádatelia – študujúci múzejníci v pracovno-vzdelávacom procese i externí bádatelia – široká verejnosť z radov študujúcej mládeže i záujemcov o odborné problémy interdisciplinárneho charakteru, obe skupiny v hodnotenom období zaznamenali dovedna **200** návštev priestorov múzejnej knižnice s dvojmiestnou študovňou a voľným prístupom k tematicky, respektíve číselne usporiadaným knižničným jednotkám v regáloch viditeľne označených kódom podľa Medzinárodného desatinného triedníka a slovným názvom príslušnej triedy i k novým knižničným jednotkám a k stojanu s aktuálnou periodickou tlačou, ktoré dopĺňajú zväzky v príručnom archíve a v knižničnom

depozitári objektu detašovaného pracoviska na Ulici V. Clementisa (na zabezpečenie a dovoz si knižnica vyhradzuje 48-hodinovú dodáciu dobu).

Okrem interných lokačných zoznamov pracovisko knižnice pri realizácii výpožičiek, podobne ako rad čitateľov pri vlastnej heuristickej činnosti, využíva webový katalóg Tritius poskytujúci základný prehľad zväzkov doplnený informáciami o novinkách, údajmi o jednotlivých zväzkoch a možnosťami nástrojov sociálnych sietí. Evidencia výpožičiek a návštev knižnice prebieha prostredníctvom modulu Výpožičky vo webovej aplikácii KIS Tritius. Prezenčnú formu výpožičných služieb čitatelia počas dvanástich mesiacov 2023 využili dohromady **530** krát. Knižnica okrem „klasických výpožiek“ mala i výpožičky prostredníctvom Medziknižničnej výpožičnej služby, keď vyhovelá podnetom zamestnancov múzea, externých bádateľov, knižníc a iných subjektov a vypožičala alebo sprostredkovala pre nich dokument alebo časť dokumentu vo forme kópie z fondu inej knižnice či subjektu. Používanie katalógu HNM v Prievidzi v hodnotenom období štatisticky zaznamenalo **1 374** hľadání a **398** prístupov do katalógu. Súhrnné štatistiky pre Súborný katalóg TSK uvádzajú 12 182 hľadávaní a 5 466 prístupov do katalógu, bližšie však nekvantifikujú podiel jednotlivých knižníc a kultúrnych inštitúcií.

Napĺňanie jednotlivých úloh bolo pre pracovisko knižnice v hodnotených mesiacoch január – december 2023 zložitú. Ani „maródka“ však zásadne neovplyvnila priebeh jednotlivých fáz projektu akvizície knižnice, ktorý podporil z verejných zdrojov Fond na podporu umenia. Pracovisko knižnice tak plánovanú polročnú realizáciu projektu vtesnalo do necelého poldruha mesiaca a s príspevom oddelenia ekonomicko-prevádzkového i oddelenia komunikácie a marketingu projekt ukončila na sklonku novembra 2023.

Poznámka: Knižnica Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi pri plnení úloh základnej evidencie prírastkov knižničného fondu využíva elektronický popis zväzkov v katalogizačnom module webovej aplikácie knižničného informačného systému Tritius. Implementácia KIS Tritius v podmienkach knižníc a kultúrnych inštitúcií v pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja prebehla v závere roka 2018. V praxi elektronickej evidencie múzejná knižnica od druhého polroku 2018 aplikuje konvenciu popisu interpretáciou pravidiel RDA. Súbežne s digitálnou evidenciou prebieha analogický zápis jednotlivých diel.

B. Registratúra

Poverený zamestnanec zodpovedá za správu registratúry, ktorá vzniká z činnosti múzea, na úschovu boli v sledovanom období prevzaté: účtovná agenda, personálna agenda zamestnancov, ktorí ukončili činnosť, a doklady k projektovej činnosti. Prevzaté písomné materiály po označení – druh písomností, rok vzniku, znak a doba uloženia – boli uložené do obalového materiálu a uložené. Súčasne bol vykonaný zápis v registratúrnej evidencii.

Odborné písomné materiály z činnosti múzea (scenáre múzejných aktivít, správy z vedeckovýskumnej činnosti, správy z revízií, jednotlivé druhy evidenčných pomôcok a iné) sú uložené na centrálnej dokumentácii.

8. PERSONÁLIE

V roku 2023 viedol Hornonitrianske múzeum v Prievidzi JUDr. Igor Vavro, až do 15. decembra 2023, keď bol uvoľnený na post prednostu Okresného úradu v Prievidzi (na ktorý bol už predtým vymenovaný vládou SR) a riadením bola poverená Ing. Katarína Keratová.

V hodnotenom období v múzeu pracovalo 23 zamestnancov z uvedeného počtu bolo 16 žien. Z hľadiska vzdelania pracovalo v múzeu 14 zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (60,9 %), 8 zamestnancov s úplným stredoškolským vzdelaním (34,7 %) a 1 zamestnanec so stredoškolským vzdelaním (4,3 %).

Hornonitrianske múzeum v Prievidzi v prvom roku 2023 zabezpečovalo svoju činnosť s 20 zamestnancami na plný pracovný úväzok, s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 5,5 hod, s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 4,5 hod a s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 3,5 hod. Jedna zamestnankyňa sa v mesiaci jún 2023 vrátila z rodičovskej dovolenky. Jedna zamestnankyňa ukončila pracovný pomer dohodou k 30. septembru 2023. V roku 2023 odišli do starobného dôchodku 4 zamestnanci, z toho do starobného dôchodku 2 zamestnanci k 30. júnu 2023 a k 31. decembru 2023, 1 zamestnankyňa odišla do predčasného starobného dôchodku k 30. novembru 2023 a 1 zamestnankyňa odišla do predčasného starobného dôchodku po odpracovaných 40 rokoch k 15. decembru 2023.

Počas celého roka mali zamestnanci múzea možnosť formou samoštúdia čerpať informácie z bohatého knižničného fondu dopĺňaného každoročne o množstvo nových titulov alebo predplatených časopisov. Skúsenosť z pandemického obdobia naučila využívať online priestor na konanie školení a seminárov, túto novú formu vzdelávania využívali aj múzejníci. V hodnotenom období sa jeden zamestnanec aktívne podieľal na klubovej činnosti (Klub priateľov histórie Prievidze), jeden bol členom Etnologickej sekcie Zväzu múzeí na Slovensku a aktívne pôsobil v organizačnej zložke veľkého folklórneho festivalu (Programová rada Medzinárodného folklórneho festivalu Myjava), jeden členom iného profesijného subjektu – Slovenská archeologická spoločnosť a Archeologickej komisie Zväzu múzeí na Slovensku.

9. NÁVŠTEVNOSŤ

Múzejníci od začiatku roka 2023 mali možnosť sa naplno prejaviť a prilákať návštevníkov na svoje podujatia bez akýchkoľvek obmedzení. Bohatá ponuka výstav i kultúrno-výchovných podujatí na základe pripraveného kalendária prilákala nielen školské skupiny, ale i širokú verejnosť.

Stálu expozíciu a krátkodobé výstavy videlo 7 126 návštevníkov, z toho 4 304 detí a 53 cudzincov. Oproti roku 2022 navštívilo expozíciu a výstavy o 3 292 viac návštevníkov. Na kultúrno-vzdelávacie podujatia zavítalo do múzea celkom 2 722 návštevníkov.

Oproti minulému roku došlo roku 2023 k rastu tržieb zo vstupného a tržieb za predaný tovar oproti rovnakému obdobiu roka 2022 o 10 825,56 €, čo predstavuje oproti minulému roku približne trojnásobný nárast.

Do štatistického vykazovania múzeum započítava len návštevníkov, ktorý sa zúčastňujú podujatí priamo na pôde múzea.

10. HOSPODÁRENIE, ROZPOČET, PREVÁDZKA

1. Hospodárenie s prostriedkami rozpočtu

1.1. Prehľad o pridelených transferoch, rozpis pridelených finančných prostriedkov

Rozpisom rozpočtu č. 72/804/1/2023 – príjmy a výdavky na rok 2023, zo dňa 1. 1. 2023 Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne pre Hornonitrianske múzeum v Prievidzi stanovil:

Príjmy spolu:	520.886,- €
z toho: 2xx – nedaňové príjmy:	0,- €
v tom: prenájom	0,- €
3xx – granty a transfery	520.886,- €
v tom: 312008	520.886,- €
322006	0,- €
4xx – príjmy z transakcií:	0,- €

Výdavky spolu:	520.886,- €
A. Bežné výdavky (600)	520.886,- €
z toho:	
A.1. 610 Mzdy, platy, ...	313.400,- €
V tom: 611 Tarifný plat, osobný plat ...	267.600,- €
612 Príplatky	45.800,- €
613 Náhrady za pracovnú pohotovosť	0,- €
614 Odmeny	0,- €
A.2. 620 Poistné a príspevok do poisťovní	109.533,- €
A.3. 630 Tovary a služby	81.497,- €
z toho:	
632 Energie, voda a komunikácie	52.470,- €
635 Rutinná a štand. údržba	1.750,- €
A.4. 640 Transfery jednotlivcom	16.456,- €

B. Kapitálové výdavky (700)	0,- €
z toho:	
B.1. 710 Obstarávanie kapitálových aktív	0,- €

Priemerný evidenčný počet zamestnancov (prepočítaný) 23

Rozpis rozpočtu realizovaný na základe Rozpočtu TSK na roky 2023 – 2025 schváleného uznesením Zastupiteľstva TSK č. 763/2021 zo dňa 16. 12. 2022.

Rozpočtovými opatreniami č. 765/804/3/2023 a ccc/804/2/2023, bol rozpočet Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi v roku 2023 upravený nasledovne:

Príjmy spolu:	521.936,- €
z toho: 2xx – nedaňové príjmy:	0,- €
v tom: prenájom	0,- €
3xx – granty a transfery	521.936,- €
v tom: 312008	520.886,- €
322006	1.050,- €
4xx – príjmy z transakcií:	0,- €
 Výdavky spolu:	521.936,- €
A. Bežné výdavky (600)	520.886,- €
z toho:	
A.1. 610 Mzdy, platy, ...	311.093,- €
V tom: 611 Tarifný plat, osobný plat ...	244.861,- €
612 Príplatky	42.800,- €
613 Náhrady za pracovnú pohotovosť	0,- €
614 Odmeny	23.432,- €
A.2. 620 Poistné a príspevok do poisťovní	107.204,- €
A.3. 630 Tovary a služby	84.211,- €
z toho:	
632 Energie, voda a komunikácie	48.271,- €
635 Rutinná a štand. údržba	2.336,- €
A.4. 640 Transfery jednotlivcom	18.378,- €
 B. Kapitálové výdavky (700)	1.050,- €
z toho:	
B.1. 710 Obstarávanie kapitálových aktív	1.050,- €

Priemerný evidenčný počet zamestnancov (prepočítaný) 23

1.2. Prehľad výsledkov hospodárenia

1.2.1. Bežné výdavky

V rámci vynaložených výdavkov (okrem mzdových výdavkov) v roku 2023 boli najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 632 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 632001 – Elektrická energia v objektoch na Ul. V. Clementisa č. 40, Košovskej ceste č. 9: 3.203,35 €
- 632001 – Plyn v objekte na Ul. V. Clementisa č. 40: 12.507,00 €
- 632001 – Tepelná energia v objekte na Košovskej ceste č. 9: 28.500,96 €
- 632002 – Vodné a stočné v objektoch na Ul. V. Clementisa č. 40, Košovskej ceste č. 9: 2.242,20 €
- 632003 – Poštové služby: 479,42 €
- 632005 – Telekomunikačné služby: 1.335,90 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 633 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 633001 – Interiérové vybavenie: 665,81 €
- 633002 – Výpočtová technika: 4.648,00 €
- 633003 – Telekomunikačná technika: 399,47 €
- 633004 – Prevádzkové stroje, prístroje a zariadenia: 1.644,38 €
- 633006 – Všeobecný materiál na zabezpečenie bežnej prevádzky objektov na Ul. V. Clementisa č. 40 a Košovskej ceste č. 9: 6.049,41 €
- 633009 – Knihy, časopisy, noviny: 2.267,27 €
- 633010 – Pracovné odevy a obuv: 21,00 €
- 633015 – Benzín do kosačky: 35,99 €
- 633016 – Reprezentačné: 602,31 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 634 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 634001 – Palivo a ostatné kvapaliny do služobných automobilov: 742,51 €
- 634002 – Servis, údržba, opravy auta: 70,60 €

- 634005 – Karty, známky, poplatky: 60,00 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 635 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 635002 – Údržba výpočtovej techniky: 15,00 €

- 635003 – Údržba telekomunikačnej techniky: 132,00 €

- 635004 – Údržba prevádzkových strojov: 1.151,98 €

- 635006 – Údržba budov, objektov alebo ich častí: 2.647,85 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 636 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 636002 – Nájomné za nájom prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu: 118,80 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 637 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 637001 – Školenia, kurzy, semináre: 309,96 €

- 637003 – Propagácia a reklama: 284,10 €

- 637004 – Všeobecné služby – služby na zabezpečenie bežnej prevádzky objektov na Ul. V. Clementisa č. 40 a Košovskej ceste č. 9 na zabezpečenie výstavných podujatí: 6.395,33 €

- 637005 – Špeciálne služby – služby na zabezpečenie bežnej prevádzky objektov na Ul. V. Clementisa č. 40 a Košovskej ceste č. 9 na zabezpečenie výstavných podujatí: 740,64 €

- 637006 – Náhrady: 2.200,03 – príspevok na rekreáciu zamestnancov múzea vo výške 55% oprávnených nákladov

- 637012 – Poplatky, odvody banke: 116,05 €

- 637015 – Poistné: 70,42 €

- 637016 – Prídel do SF: 2.857,43 €

- 637027 – Odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru: 1.237,50 €

- 637035 – Dane: 4.551,94 €

V rámci vynaložených výdavkov boli v položke 642 najvýznamnejšie nasledovné výdavky:

- 642006 – Členské príspevky: 270,00 €

- 642013 – Odchodné: 4.952,52 €

- 642014 – Transfery jednotlivcom: 12.722,28 € - finančný príspevok na stravovanie zamestnancov

- 642015 – Na nemocenské dávky: 701,96 €

1.2.2. Kapitálové výdavky

Rozpisom rozpočtu č. 72/804/1/2023 zo dňa 1. 1. 2023 Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne pre Hornonitrianske múzeum v Prievidzi stanovil kapitálový transfer vo výške **0,- €**.

Rozpočtovými opatreniami 765/804/3/2023 Trenčiansky samosprávny kraj v Trenčíne navýšil rozpočet Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi o sumu **1.050,- €** na spoluúčasť nasledovných projektov:

- Akvizícia latinského rukopisného kalendára z roku 1815 – projekt Fondu na podporu umenia – spolufinancovanie TSK: 1.050,- € - finančné prostriedky boli k 31.12.2023 použité v plnej výške.

1.2.3. Výsledok hospodárenia za rok 2023

Organizácia v roku 2023 skončila s hospodárskym výsledkom – zisk vo výške **9.777,83 €**. Celkové náklady na bežnú činnosť organizácie predstavovali **507.478,52 €** a celkové výnosy boli vo výške **517.256,35 €**.

Náklady celkom:	507.478,52 €
------------------------	---------------------

z toho:

50 – spotrebovaný nákup	59.126,23 €
--------------------------------	--------------------

51 – služby	17.621,30 €
--------------------	--------------------

52 – osobné náklady	412.857,19 €
----------------------------	---------------------

53 – dane a poplatky	4.682,36 €
-----------------------------	-------------------

54 – ostatné náklady	0,18 €
-----------------------------	---------------

55 – odpisy, rezervy	13.074,44 €
-----------------------------	--------------------

56 – finančné náklady	116,05 €
------------------------------	-----------------

59 – splatná daň z príjmov	0,00 €
-----------------------------------	---------------

Výnosy celkom:	517.256,35 €
-----------------------	---------------------

z toho:

60 – tržby za vlastné výkony a tovar	16.481,92 €
61 – zmena stavu vnútroorg. zásob	0,00 €
62 – aktivácia	0,00 €
63 – daňové a colné výnosy	0,00 €
64 – ostatné výnosy z prev. činnosti	275,58 €
65 – zúčtovanie rezerv a opr. pol.	200,00 €
66 – finančné výnosy	0,00 €
67 – mimoriadne výnosy	0,00 €
69 – výnosy z transferov	500.298,85 €

Hospodársky výsledok: zisk 9.777,39 €

50 – spotrebované nákupy:

501 – spotreba materiálu	19.234,61 €
pohonné hmoty	751,54 €
benzín do kosačky	36,00 €
čistiaci materiál	384,74 €
hygienický materiál	309,70 €
kancelársky materiál	1.986,54 €
DHM	8.607,20 €
knihy, učebnice, učebné pomôcky	2.303,17 €
ost. nešpec. mat./dr.materiál	1.655,87 €
ost. nešpec. mat./konz. materiál	949,85 €
ost. nešpec. mat./zb. predmety	2.250,00 €
502 – spotreba energie	39.891,62 €
elektrická energia	3.836,96 €
vodné	490,67 €
tepelná energia	23.831,05 €
plyn	11.732,94 €
<u>spotrebované nákupy celkom</u>	<u>59.126,23 €</u>

51 – služby:

511 – opravy a udržovanie 3.357,67 €

v tom:

Servis zariadenia Aqualab	100,00 €
Oprava atramentovej tlačiarne	15,00 €
Revízia elektroinštalácie a bleskozvodov	1.500,00 €
Umytie služobného auta	9,50 €
Demontáž pneumatík AUS	25,00 €
Servis kosačky	50,19 €
Oprava routra DSL a diag. telefónnej prípojky	132,00 €
Ročná servisná prehliadka plynovej kotolne	198,00 €
Oprava plynovej kotolne a VST	151,18 €
Oprava VST - výmena expanzných nádob	736,87 €
Ročné odb. prehliadky plyn. kotolne a VST	342,00 €
Kontrola čistenie komínov	61,80 €
Údržba auta (AUS)	11,13 €
Prezutie pneumatík AUS	25,00 €

512 – cestovné 982,15 €

513 – náklady na reprezentačné 602,36 €

518 – ostatné služby 12.679,12 €

poštovné	476,22 €
telekomunikačné služby	1.331,53 €
nájomné strojov, budov, priestorov	118,80 €
nájomné výstava	2.000,00 €
revízie	1.116,98 €
ochrana majetku, objektov	740,64 €
stočné	1.751,53 €
ostatné	5.143,42 €

služby celkom 17.621,30 €

52 – osobné náklady:

521 – mzdové náklady 285.720,89 €

524 – zákonné sociálne poistenie 98.725,61 €

525 – ostatné sociálne poistenie	3.076,35 €
527 – zákonné soc. náklady	23.205,15 €
528 – ostatné sociálne náklady	2.129,19 €
osobné náklady celkom:	412.857,19 €

53 – dane a poplatky:	4.682,36 €
54 – ostatné náklady:	0,18 €
55 – odpisy, rezervy:	13.074,44 €
56 – finančné náklady:	116,82 €

1.3. Zamestnanci a mzdové prostriedky

- Priemerný počet pracovníkov roku 2023

Fyzické osoby – **21,6** prepočítaný stav – **20,3**. Z uvedeného počtu bolo **14,3** žien.

- Počet pracovníkov k 31. decembru 2023:

Fyzické osoby – **18**, prepočítaný stav – **16,8**. Z uvedeného počtu bolo **13** žien.

Hornonitrianske múzeum v Prievidzi v prvom roku 2023 zabezpečovalo svoju činnosť s 20 zamestnancami na plný pracovný úväzok, s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 5,5 hod, s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 4,5 hod a s jednou zamestnankyňou na skrátený pracovný úväzok 3,5 hod. Jedna zamestnankyňa sa v mesiaci jún 2023 vrátila z rodičovskej dovolenky. Jedna zamestnankyňa ukončila pracovný pomer dohodou k 30. septembru 2023. V roku 2023 odišli do starobného dôchodku 4 zamestnanci, z toho do starobného dôchodku 2 zamestnanci k 30. júnu 2023 a k 31. decembru 2023, 1 zamestnankyňa odišla do predčasného starobného dôchodku k 30. novembru 2023 a 1 zamestnankyňa odišla do predčasného starobného dôchodku po odpracovaných 40 rokoch k 15. decembru 2023. Dňa 14. decembra 2023 bol uvoľnený na výkon funkcie prednostu Okresného úradu v Prievidzi riaditeľ múzea JUDr. Igor Vavro. Od 15. decembra 2023 bola poverená riadením múzea Ing. Katarína Keratová – kurátorka geologických zbierok.

Okrem stálych zamestnancov mala organizácia uzatvorených 10 dohôd o vykonaní práce a pracovnej činnosti:

- Vykonávanie práce informátorky Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi počas neprítomnosti a čerpania riadnej dovolenky. Vykonávanie dozoru výstav Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi. Sprevádzanie návštevníkov a podávanie odborného výkladu k výstavným podujatiam.

Absencia v roku 2023 z titulu PN a OČR dosiahla **5,47 %**. Pri uvedenom vývoji zamestnancov a vykázanéj absencii organizácia dosiahla priemernú mzdu prepočítanú na priemerný fyzický stav pracovníkov **1.097,54 €** na prepočítaný stav pracovníkov **1.167,83 €**. Priemerná mzda ani zďaleka nedosahuje priemernú mzdu v národnom hospodárstve, ktorá je v súčasnom období vo výške **1.403,- €** (zdroj Štatistický úrad SR).

Odmeňovanie zamestnancov:

Plánované MP:	313.400,- €	čerpané MP:	284.483,39 €
Plánované OON:	2.000,- €	čerpané OON:	1.237,50 €
Celkom: plánované:	315.400,- €	čerpané:	285.720,89 €

2. Zabezpečovanie mimorozpočtových zdrojov

2.1. Príjmy z vlastnej činnosti

Štruktúra vlastných príjmov v roku 2023 je nasledovná:

602 – tržby za poskytovanie služieb	16.283,00 €	
Tržby zo vstupného	13.973,00 €	
Tržby odborný výklad	440,00 €	
Ostatné tržby	1.870,00 €	
604 – tržby za predaný tovar	198,92 €	
Zborník HN č. 14 a 15		6,00 €
Pohl'adnica		3,70 €
Ostatný tovar/výrobky		150,90 €

Komisionálny tovar	38,32 €
648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	275,58 €
653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prev. činnosti	200,00 €

výnosy spolu: 16.957,50 €

Oproti minulému roku došlo roku 2023 k rastu tržieb zo vstupného a tržieb za predaný tovar oproti rovnakému obdobiu roku 2023 o 10.825,56 € čo predstavuje oproti minulému roku približne trojnásobný nárast.

2.2. Spolufinancovanie projektov EÚ a ŠR

2.2.1. Grantový systém Ministerstva kultúry SR

Hornotrianske múzeum v Prievidzi nemalo v roku 2023 v grantovej schéme Ministerstva kultúry SR schválené žiadne projekty.

2.2.2. Grantový systém Fondu na podporu umenia

Hornotrianske múzeum v Prievidzi podalo v roku 2023 do grantovej schémy Fondu na podporu 3 projekty, pričom fondom boli schválené 2 projekty.

Schválené projekty:

- Akvizícia odborných publikácií do fondu múzejnej knižnice 2023

celkový rozpočet: 2.000,00 €

požadovaná dotácia: 1.800,00 €

schválená dotácia: 1.000,00 €

povinná spoluúčasť: 120,00 €

Dotácia bola k 31. decembru 2023 čerpaná v plnej výške.

- Akvizícia latinského rukopisného kalendára z roku 1815

celkový rozpočet: 2.250,00 €

požadovaná dotácia: 1.800,00 €

schválená dotácia: 1.200,00 €

povinná spoluúčasť: 450,00 €

Dotácia bola k 31. decembru 2023 čerpaná v plnej výške.

Neschválené projekty:

- Akvizícia regionálnych dokumentov z konca 19. a prvej polovice 20. storočia

celkový rozpočet: 12.650,00 €

požadovaná dotácia: 10.120,00 €

schválená dotácia: 0,00 €

povinná spoluúčasť: 2.530,00 €

2.2.3. Cezhraničná spolupráca

Hornonitrianskemu múzeu v Prievidzi v roku 2023 nerealizovalo žiadny projekt cezhraničnej spolupráce.

2.3. Sponzorské a reklamné príspevky

V roku 2023 Hornonitrianske múzeum v Prievidzi nezískalo žiadne peňažné dary.

3. Sociálny fond, nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov, záväzky a pohľadávky

3.1. Sociálny fond – účet 472

Počiatočný stav	1.083,76 €
Tvorba:	+ 2.877,28 €
Čerpanie:	– 2.621,24 €
Zostatok:	1.339,80 €

Organizácia v roku 2023 tvorila a čerpala Sociálny fond na základe zákona NR SR č. 152/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom fond bol tvorený vo výške 1,25 % hrubých miezd zamestnancov. Čerpanie fondu bolo určené na stravovanie a regeneráciu zamestnancov.

3.2. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov – účet 428

	k 1. 1. 2023	k 31. 12. 2023
Účet 428	27.863,08 €	36.949,47 €

3.3. Záväzky

Organizácia k 31. decembru 2023 mala nasledovné záväzky:

- záväzky voči dodávateľom:	6.652,55 €
- ostatné záväzky:	594,65 €
- iné záväzky:	83,78 €
- záväzky voči zamestnancom z titulu nevyplatených miezd:	16.013,31 €
- záväzky z titulu neodvedeného poistného do zdravotných poisťovní, sociálnej poisťovni, FZ SR:	9.914,25 €
- záväzky voči DÚ SR z titulu neodvedenej dane:	0,00 €
- ostatné dane a poplatky:	1.764,49 €

Spolu:

35.023,03 €

Uvedený stav súhlasí s účtovným stavom vykazovaným k 31. decembru 2023 na účtoch účtovnej triedy 3 – **Krátkodobé záväzky**.

3.4. Pohľadávky

Organizácia k 31. decembru 2023 mala nasledovné pohľadávky:

- pohľadávky voči odberateľom:	2.690,91 €
- poskytnuté prevádzkové preddavky:	0,00 €
- iné pohľadávky:	2.765,81 €

Spolu:

5.456,72 €

Uvedený stav súhlasí s účtovným stavom vykazovaným k 31. decembru 2023 na účte 31 – **Pohľadávky**.

Prievidza február 2024

Spracoval: Ing. Pavol Sány
ekonóm múzea

ZÁVER

Vyhodnotenie fungovania všetkých organizačných zložiek Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi predstavuje stručnú rekapituláciu činností, realizovaných na jednotlivých pozíciách v kalendárnom roku 2023. Obsahuje stručné zhrnutie uskutočnených plánovaných aj mimoriadnych úloh, ktorých aktuálnosť a potreba riešenia sa ukázala až po uzavretí a odovzdaní Plánu hlavných úloh Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi na rok 2023 v priebehu hodnoteného obdobia.

Uplynulý rok 2023 priniesol po pracovnej stránke už tradičné výzvy vo forme pravidelne organizovaných podujatí i zapojenie sa do medzinárodných iniciatív, úvod viacerých plánovaných úloh či záver úloh z predchádzajúcich období, výsledky ktorých boli aplikované do ostatných činností okamžite alebo budú viditeľné až v nasledujúcich obdobiach.

Jednotlivé druhy pracovných činností zahŕňali prácu s evidenciou zbierkových predmetov v online programe ESEZ 4G, odborné ošetrovanie zbierkových predmetov, úspešnú prípravu a podanie projektových žiadostí, komunikáciu so zriaďovateľom k hodnotiacim i plánovacím materiálom i predkladanie povinných štatistických hlásení a výkazov.

Nedostatočné priestorové zabezpečenie, stupňované zhoršujúcim sa stavom objektov v správe múzea, i trvale neadekvátne personálne vybavenie múzea od čias jeho vzniku, zostávajú i po skončení kalendárneho roka 2023 problematické. Správu takmer 300-tisíc kusov zbierkových predmetov vykonáva len šesť kurátorov, ochranu zbierok zabezpečujú dokonca len traja konzervátori, nezastaviteľný progres a otázky informačno-komunikačných technológií a ich perspektívne využitie v múzejných programoch sú (nielen pre chýbajúcu pozíciu v organizačnej štruktúre) riešené, takpovediac, na kolene. A to nie sú jediné personálne otázky, na ktoré by malo moderné múzeum 21. storočia, smerujúce k priemeru svetového múzejníctva, poznať odpovede a mať možnosť ich riešiť.

Celoročné plnenie úloh plánovaných i aktuálne riešených sprevádzalo množstvo okolností i problémov každodennosti či neovplyvniteľných faktorov, napriek tomu bolo jadro úloh naplánovaných od 1. januára do 31. decembra 2023 splnené v predpokladaných termínoch, respektíve bolo plnenie presunuté do ďalších období rokov 2023 a 2024.

Prievidza február 2024

Spracovali: Mgr. Zita Radosová
Ing. Pavol Sány
Jozef Pekár

Schválil: Ing. Katarína Keratová, poverená riadením múzea

Súpis výstavných aktivít múzea v roku 2023

Názov výstavy:	Suterén zla
Autor - komisár:	PhDr. Ján Vingárik
Termín konania:	16. máj 2022 – 12. máj 2023
Miesto inštalácie:	rozšírené výstavné priestory múzea
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	sugestívne poznávanie trpkého osudu obetí represálií a emotívnych spomienok pamätníkov histórie druhej svetovej vojny v autentickom priestore niekdajšieho väzenia gestapa v suteréne súčasného sídla Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi
Scenár:	scenár k 31. decembru 2023 odovzdaný, 10 strán
Názov výstavy:	Minerály – majstri tvarov a farieb
Autor - komisár:	Ing. Katarína Keratová
Termín konania:	22. september 2022 – 23. január 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I.
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	popularizácia zložitej geologickej disciplíny – mineralógie reprezentovanej výberom viac ako 350 exponátov známych i neznámych nerastov z domácich i zahraničných nálezísk v zbierkach múzea
Scenár:	scenár odovzdaný k 4. novembru 2022
Názov výstavy:	Kto tu bol prvý?
Autor - komisár:	Mgr. Dominika Andreánska
Termín konania:	11. novembra 2022 – 18. januára 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea II.
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	svet neandertálcov, prvých ľudí na hornej Nitre, prostredníctvom kostrových pozostatkov, kamennej pracovnej industrie a paleontologických nálezov fauny doby ľadovej
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2022, 13 strán
Názov výstavy:	Naším verným mešťanom a host'om... (Fidelibus civibus et hospitibus nostris...)
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková
Termín konania:	26. január 2023 – 29. marec 2023
Miesto inštalácie:	foyer múzea
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	predstavenie privilégií udelených Prievidzi kráľovnou Máriou v januári 1383 pri príležitosti ich 640. výročia
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2023, 7 strán
Názov výstavy:	V posolstve kráľa

Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková, kolektív odborných pracovníkov múzea
Termín konania:	2. február 2023 – 24. marec 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I.
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka jedného z najstarších zachovaných písomných prameňov slovenských dejín, zoborskej listiny kráľa Kolomana z roku 1113, vďaka ktorej hneď niekoľko lokalít hornej Nitry oslávilo v roku 2023 výročie písomnej zmienky
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2013, 27 strán
Názov výstavy:	V tej Prievidzi... (včera a dnes)
Autor - komisár:	PhDr. Iveta Géczyová, Ján Sabo, PhDr. Ján Vingárik, Mgr. art. Norbert Bíreš
Termín konania:	16. február 2023 – 28. apríl 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea II.
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka podôb hlavného prievidzského námestia kedysi a dnes i osudov jeho obyvateľov v premenách 20. storočia, s bonusom dvojíc zhodných dobových a súčasných veľkoformátových fotopohľadov
Scenár:	aktualizovaný scenár k 31. decembru 2023 neodovzdaný
Názov výstavy:	Natália Kupčoková: Šero melanchólie
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková
Termín konania:	30. marec 2023 – 21. máj 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I.
Druh výstavy:	prevzatá
Cieľ výstavy:	prierez tvorbou Natálie Kupčokovej z Prievidze predstavuje autorkine grafiky, kresby, ilustrácie, maľby, koláže, asambláže a výtvarné inštalácie
Scenár:	scenár k 31. decembru 2023, 6 strán
Názov výstavy:	Chránená príroda horného Ponitria
Autor - komisár:	Ing. Katarína Keratová
Termín konania:	18. apríl 2023 – 26. apríl 2023
Miesto inštalácie:	foyer múzea
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	aktívna prezentácia Chránených území horného Ponitria ku Dňu Zeme, motivujúca jednotlivcov i organizácie nielen k zamysleniu, ale i k činom – investíciám vedúcim k záchrane výrazne zdevastovanej prírody modrej planéty (výber z panelovej výstavy Západné Karpaty - spoločná hranica. Chránené územia Trenčianskeho kraja)
Scenár:	Západné Karpaty - spoločná hranica. Chránené územia Trenčianskeho kraja, 5 strán (pôvodný scenár odovzdaný k 20. januáru 2012)
Názov výstavy:	Chránené územia Trenčianskeho kraja
Autor - komisár:	Ing. Katarína Keratová

Termín konania:	3. máj 2023 – 28. september 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory Mestského múzea Partizánske
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	prezentácia najvýznamnejších a najzachovalejších častí karpatskej prírody Trenčianskeho kraja, so zameraním na okresy Prievidza a Partizánske (výber z panelovej výstavy Západné Karpaty - spoločná hranica. Chránené územia Trenčianskeho kraja)
Scenár:	Západné Karpaty - spoločná hranica. Chránené územia Trenčianskeho kraja, 5 strán (pôvodný scenár odovzdaný k 20. januáru 2012)
Názov výstavy:	Horí!
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková
Termín konania:	4. máj 2023 – 25. august 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea II.
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	doklady pôsobenia hasičských organizácií na hornej Nitre od vzniku prvých zborov v 19. storočí cez založenie Okresnej hasičskej jednoty v Prievidzi až po jej zánik a poštátnenie (v spoluorganizácii Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Štátneho archívu v Trenčíne, pracoviska Archív Bojnice, Občianskeho združenia pre hasičskú históriu na Slovensku, Dobrovoľného hasičského zboru BOZPO Prievidza – Územnej organizácie Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky v Prievidzi)
Scenár:	Hori! 100. výročie Okresnej hasičskej jednoty v Prievidzi, 17 strán (scenár k 31. decembru 2023 odovzdaný)
Názov výstavy:	V posolstve kráľa
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková, kolektív odborných pracovníkov múzea
Termín konania:	9. máj 2023 – 5. jún 2023
Miesto inštalácie:	foyer Dom kultúry v Prievidzi
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka jedného z najstarších zachovaných písomných prameňov slovenských dejín, zoborskej listiny kráľa Kolomana z roku 1113, vďaka ktorej hneď niekoľko lokalít hornej Nitry oslávilo v roku 2023 výročie písomnej zmienky
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2013, 14 strán
Názov výstavy:	Svet v kocke
Autor - komisár:	PhDr. Ján Vingárik, TatraLUG – slovenský LEGO® fanklub
Termín konania:	30. máj 2023 – 14. september 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I., III.
Druh výstavy:	prevzatá
Cieľ výstavy:	tak trochu múzejný pohľad na fantáziu i skutočnosť vytvorenú zo svetoznámej stavebnice Lego, ktorá láka návštevníkov doslova všetkých vekových kategórií (vrátane premiérovo

	vystavených autorských diel vybraných významných objektov (Prievidze)
Scenár:	scenár k 31. decembru 2023 odovzdaný, 3 strany
Názov výstavy:	Kamenný herbár
Autor - komisár:	Ing. Katarína Keratová, Ing. Martin Smatana
Termín konania:	6. júl 2023 – 10. september 2023
Miesto inštalácie:	priestory Tihányiovského kaštieľa, Stredoslovenské múzeum
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	porovnanie fosílií treťohorných rastlín z paleobotanickej zbierky múzea s ich žijúcimi príbuznými druhmi pri návrate úspešnej výstavy k putovaniu naprieč Slovenskom
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2023, 21 strán
Názov výstavy:	V posolstve kráľa
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková, kolektív odborných pracovníkov múzea
Termín konania:	24. júl 2023 – 30. júl 2023
Miesto inštalácie:	priestory Galérie obce Kocurany
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka jedného z najstarších zachovaných písomných prameňov slovenských dejín, zoborskej listiny kráľa Kolomana z roku 1113, vďaka ktorej hneď niekoľko lokalít hornej Nitry oslávilo v roku 2023 výročie písomnej zmienky
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2023, 27 strán
Názov výstavy:	Naším verným mešťanom a hostom... (Fidelibus civibus et hospitibus nostris...)
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková
Termín konania:	30. august 2023 – 1. október 2023
Miesto inštalácie:	foyer Dom kultúry v Prievidzi
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	predstavenie privilégií udelených Prievidzi kráľovnou Máriou v januári 1383 pri príležitosti ich 640. výročia
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2023, 7 strán
Názov výstavy:	Z pravekých morí horného Ponitria
Autor - komisár:	Ing. Katarína Keratová, Ing. Martin Smatana
Termín konania:	8. september 2023 – 22. november 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea II.
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	zoznamovanie sa s prvými „praobyvateľmi“ regiónu a ich prenesenie z dôb vzdialených milióny rokov do súčasnosti v podobe fosílií stavovcov i bezstavovcov
Scenár:	scenár k 31. decembru 2023 odovzdaný, 30 strán
Názov výstavy:	Zoborská listina
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková, kolektív odborných pracovníkov múzea
Termín konania:	23. september 2023

Miesto inštalácie:	priestory Domu kultúry v Horných Vestenicich
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka jedného z najstarších zachovaných písomných prameňov slovenských dejín, zoborskej listiny kráľa Kolomana z roku 1113, vďaka ktorej hneď niekoľko lokalít hornej Nitry oslávilo v roku 2023 výročie písomnej zmienky (časť panelovej výstavy V posolstve kráľa pri príležitosti slávnostnej prezentácie obecnej monografie Horné Vestenice: Miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok)
Scenár:	scenár odovzdaný k 31. decembru 2013, 27 strán
Názov výstavy:	Ľudia a poklady lužickej kultúry
Autor - komisár:	Mgr. Dominika Andreánska, Mgr. Marek Both, Mgr. Barbora Lofajová Danielová, PhDr. Zuzana Staneková
Termín konania:	25. september 2023 – 24. november 2023
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I., III.
Druh výstavy:	prevzatá, repríza
Cieľ výstavy:	objavovanie stôp, ktoré zanechala jedna z kultúr popolnicových polí v oblastiach severozápadného Slovenska na prelome bronzového a železného veku (putovnú výstavu pripravili Považské múzeum v Žiline, Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava a Slovenské národné múzeum-Múzeá v Martine, Etnografické múzeum)
Scenár:	scenár k 31. decembru 2023 odovzdaný, 21 strán
Názov výstavy:	V posolstve kráľa Kolomana
Autor - komisár:	Mgr. Jaroslava Kupčoková, kolektív odborných pracovníkov múzea
Termín konania:	6. október 2023 – trvá
Miesto inštalácie:	výstavné priestory Mestského múzea Partizánske
Druh výstavy:	vlastná, repríza
Cieľ výstavy:	pripomienka jedného z najstarších zachovaných písomných prameňov slovenských dejín, zoborskej listiny kráľa Kolomana z roku 1113, vďaka ktorej hneď niekoľko lokalít hornej Nitry oslávilo v roku 2023 výročie písomnej zmienky
Scenár:	Scenár odovzdaný k 31.12.2023, 27 strán
Názov výstavy:	Vianoce na dedine
Autor - komisár:	Mgr. Lívia Oršulová
Termín konania:	23. november 2023 – trvá
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea II.
Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	predstavenie magického obdobia roka prostredníctvom hmotnej a duchovnej kultúry poľnohospodárstva
Scenár:	Scenár odovzdaný k 31.12.2023, 10 strán
Názov výstavy:	Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří
Autor - komisár:	PhDr. Ján Vingárik, Mgr. Lívia Oršulová
Termín konania:	7. december 2023 – trvá
Miesto inštalácie:	výstavné priestory múzea I., III.

Druh výstavy:	vlastná
Cieľ výstavy:	ucelená prezentácia historického vývoja včelárstva a tradície perníkárstva na území dnešných okresov Prievidza a Partizánske
Scenár:	(scenár k 31. decembru 2023 neodovzdaný)

Prievidza január 2024
Jozef Pekár

Súpis príspevkov zverejnených na sociálnych sieťach múzea v roku 2023

3. január 2023	Presne pred 77 rokmi ... autor: Jozef Pekár, fotograf: Mgr. Zita Radosová
8. január 2023	Na tri krále ... autor: Zita Radosová
11. január 2023	Chceš vyhrať prespávačku v múzeu? grafik: Mgr. Eva Schniererová
13. január 2023	Veríme, že dnešný piatok 13. januára ... [Suterén zla] autor: Jozef Pekár, grafik: Mgr. Eva Schniererová
16. január 2023	Z výstavy Rimania a Slovensko ... lanx autor: Mgr. Dominika Andreánska
19. január 2023	Neandertálci, posledná etuda o prvých ľuďoch ... autor: Mgr. Dominika Andreánska
22. január 2023	Masky, muzika, slanina s tvarohom ... [Fašiangy, Turíce] autor: Jozef Pekár, grafik: Mgr. Eva Schniererová
25. január 2023	Aj zo situácií, keď rozvinutú ... [Berlínske núdzové platidlá] autor: Mgr. Miroslava Kováčová
28. január 2023	Aj v roku 2023 má múzeum v talóne špeciálne vzdelávacie podujatia.... Autor: Mgr. Zita Radosová
1. február 2023	Fidelibus civibus et hospitibus nostris... grafik: Mgr. Eva Schniererová, fotograf: Mgr. Zita Radosová
2. február 2023	Do regionálneho historického kalendára ... mlynár Jozef Vrtiel autor: Jozef Pekár, fotograf: rodina Vrtiel
3. február 2023	Prvá písomná zmienka ... [V posolstve kráľa] grafik: Mgr. Eva Schniererová, fotograf: Mgr. Zita Radosová
6. február 2023	[Judaosť – Etnofilm v múzeu] grafik: Mgr. Eva Schniererová
8. február 2023	Najlepšie fašiangy sú v múzeu! [reels] Autor: Mgr. Zita Radosová
11. február 2023	Vtedy to tak bývalo ... [Fotoriport] Autor: Bibiana Krpelanová, Fotograf: Damian Macho
12. február 2023	Vedeli ste, že druhá februárová nedeľa ... Svetový deň manželstva Autor: PhDr. Ján Vingárik
16. február 2023	Žofka je opäť doma Autor: Mgr. Dominika Andreánska
17. február 2023	Etnofilm v múzeu budúci týždeň! Autor: Jozef Pekár, Video: Etnofilm Čadca
19. február 2023	Skôr než začne dlhý pôst ... [Fašiangy, Turíce – Fotoriport] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
21. február 2023	Takže už o týždeň Jarné prázdniny ... Autor: Jozef Pekár, Grafik: Mgr. Eva Schniererová
24. február 2023	Minulý piatok sme boli na výstave Keramika v Nitrianskom Pravne Autor: Mgr. Zita Radosová
26. február 2023	V tej Prievidzi... Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová
28. február 2023	Prvá jarná dielňa ... Pestrá kytica [Jarné prázdniny v múzeu] Autor: Mgr. Zita Radosová
1. marec 2023	Chutný syr, hebký kožušok ... [Jarné prázdniny v múzeu] Autor: Mgr. Zita Radosová
2. marec 2023	Na drevku maľované zvieratká ... [Jarné prázdniny v múzeu] Autor: Mgr. Zita Radosová
4. marec 2023	Report z minulého týždňa ... Etnofilm v múzeu Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
6. marec 2023	Z denníka múzejníkov výskumníkov Autor: Mgr. Lívia Oršulová
8. marec 2023	Žena v minulosti ... [Medzinárodný deň žien] Autor: Mgr. Dominika Andreánska
10. marec 2023	Veľkonočný boom takmer na dohľad! Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová
12. marec 2023	Niečo malé na nedeľné popoludnie [Podcast Po stopách Prievidze]

14. marec 2023	Autor: Jozef Pekár, Video: Po stopách Prievidze Boli sme na kultúre 2022 ...
16. marec 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: RKC Prievidza „Neprehovorila.“ [Šero melanchólie]
20. marec 2023	Autor: Mgr. Zita Radosová Mocný kľúč ... [V posolstve kráľa, Naším verným ...]
22. marec 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová 22. marec: Svetový deň vody
24. marec 2023	Autor: Ing. Katarína Keratová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Mimochodom, od 15. marca do 5. apríla 2023 ... [Cena Fénix]
26. marec 2023	Autor: Jozef Pekár, Zdroj: Kpr-fenix.sk Z depozitára archeológie
29. marec 2023	Autor: Mgr. Dominika Andreánska Videli sme budúcnosť numizmatiky!
31. marec 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Miroslava Kováčová Ako včielky ...
3. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Lívia Oršulová, PhDr. Ján Vingárik Natália Kupčoková: Šero melanchólie
5. apríl 2023	Autor: Mgr. Jaroslava Kupčoková, Grafika: Mgr. Eva Schniererová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Revizionistky sú späť!
7. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Lívia Oršulová Hornonitrianske múzeum ... veľkonočné sviatky!
10. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš Dnes je sviatok kraslíc! [K Veľkej noci (30.-31. marec a 3.-5. apríl 2023)]
12. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Májová nov v múzeu sa nezadržateľne blíži! [Múzeum očami detí]
14. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Miroslava Kováčová Naposledy sa tematicky vraciame ... Máriu Ďuridinovú
16. apríl 2023	Autor: Mgr. Lívia Oršulová Pojem štafirovanie súborne pomenúva ...
18. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár Medzinárodný deň pamiatok a sídiel
20. apríl 2023	Autor: Mgr. Zita Radosová, Fotograf: Dokumentačný fond HNM Etnologické dni 2023 [Repost]
24. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Zdroj: Úmktke – Oddelenie etnológie „ Na Ďura od dvora ...“ [Pastiersky riad]
26. apríl 2023	Autor: Mgr. Lívia Oršulová, Fotograf: Dokumentačný fond HNM Deň advokácie: Podobne ako v minulosti ...
27. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Historický dokument HNM My v múzeu sme sa uplynulý týždeň venovali Dňu Zeme
29. apríl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Po ročnej prestávke sa múzejná knižnica vrátila k projektovej ...
2. máj 2023	Autor: Jozef Pekár Minulý piatok sme sa s kolegami z Trenčianskeho múzea a Vlastivedného múzea ...
4. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Svätý Florián a hasiči v múzeu
7. máj 2023	Autor: Mgr. Jaroslava Kupčoková, Fotograf: PhDr. Ján Vingárik Medzinárodný deň múzeí 2023
9. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová Vyhodnotenie výtvarnej súťaže
12. máj 2023	Autor: Mgr. Miroslava Kováčová Oslávili sme Medzinárodný deň múzeí 2023!
14. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš Taká bola, prievidzská Noc múzeí 2023
16. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Norbert Bireš O nejaký mesiac sú tu opäť – Hornonitrianske folklórne slávnosti
18. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Grafika: RKC Prievidza Návrat k berlínskym núdzovým platidlám ...
20. máj 2023	Autor: Mgr. Miroslava Kováčová „Chceš byť šťastný jeden deň, vypi si ...“ [Svetový deň včiel]
22. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš Noc v múzeu
25. máj 2023	Autor: Mgr. Miroslava Kováčová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Pred týždňom nás tesne pred prednáškou ... [UPN]

27. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Aktuálne v múzeu: či sobota, či nedeľa, zišli sa ... [Svet v kocke]
30. máj 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: PhDr. Ján Vingárik Možno ste si v priebehu včerajška či dneskajška všimli, že stránky na našom webovom sídle sa zmenili ...
1. jún 2023	Autor: Jozef Pekár Dnes je Medzinárodný deň detí! [Svet v kocke]
6. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová Vítaní hostia – sprievodné podujatie ...
8. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová Neandertálske chodníčky. Stretnutie s najstaršou minulosťou Bojníc.
10. jún 2023	Autor: Mgr. Dominika Andreášna V stredu 9. júna sme na pôde múzea ... [Na pomoc kronikárom]
13. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Miroslava Kováčová Európske dni archeológie sa blížia
14. jún 2023	Autor: Mgr. Dominika Andreášna Už o týždeň v múzeu Vítaní hostia ...
16. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Zbierky historického dokumentu HNM Vo výtvarnej súťaži Múzeum očami detí zostali len tesne druhí!
17. jún 2023	Autor: Mgr. Zita Radosová Medzinárodná konferencia Textil v muzeu
19. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Jaroslava Kupčoková Neandertálske chodníčky
20. jún 2023	Autor: Mgr. Dominika Andreášna Sekcia neviest z Pravna, Tužiny a Malinovej [Vítaní hostia]
22. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová ... a bolo dobre [Vítaní hostia]
25. jún 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Do múzejnej knižnice pribudla ďalšia nenápadná perla ...
29. jún 2023	Autor: Jozef Pekár Škoda by bolo nepripomenúť aj kúsok tradičnej nehmotnej kultúry ... [reels]
2. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Video: Mgr. Zita Radosová Vo štvrtok sme sa lúčili s našou dlhoročnou kolegynou ...
5. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Iveta Remišová Dnes máme sviatok, ale už o týždeň začíname! [Prázdninové stredy v múzeu]
9. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová Živo keramikárenskému majstrovi!
11. júl 2023	Autor: Mgr. Lívia Oršulová, Fotograf: Dokumentačný fond HNM Dvojnásobnú „nálož“ tvorivých dielní v CVČ Nováky ...
13. júl 2023	Autor: Mgr. Zita Radosová Včerajšie maľovanie na poháre, to bola fakt rozprávka ... [Prázdninové stredy v múzeu]
16. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Boli u nás deti z letného tábora v Partizánskom ...
18. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Pred šesťdesiatimi rokmi ... vlastivedného zborníka Horná Nitra
20. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Úplní paleontológovia „profíci“! [Prázdninové stredy v múzeu]
22. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Ak chcete navštíviť jedinečný Kamenný herbár ...
26. júl 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Ing. Katarína Keratová A ono to ide aj bez holúbkov ... [Prázdninové stredy v múzeu]
2. august 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Aj v júli múzeum naplno „ovládalo“ Lego ...
4. august 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Ako by asi vyzerala truhlica zo súčasnej múzejnej dielne? [Prázdninové stredy v múzeu]
7. august 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová V zbierkach numizmatiky sa nezaháľa ani minútu!
10. august 2023	Autor: Mgr. Miroslava Kováčová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Včera nás na dielničkách bolo toľko, že lapače zlých snov ... [Prázdninové stredy v múzeu]
14. august 2023	Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová Prievidza v Južnej Amerike
	Autor: PhDr. Ján Vingárik, Fotograf: preuge.com

17. august 2023	O dva týždne ... Okresnej hasičskej jednoty ... [Horí!] Autor: Jozef Pekár
18. august 2023	Predposledná prázdninová streda v komornejšom zložení... [Prázdninové stredy v múzeu] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
20. august 2023	Medzi exponátmi hasičskej výzbroje ... Autor: Mgr. Jaroslava Kupčoková
23. august 2023	Tak sme dnes uplietli koniec leta v múzeu ... [Prázdninové stredy v múzeu] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Eva Schniererová
27. august 2023	Včera a dnes ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová, Zbierky historického dokumentu HNM
1. september 2023	Dosiaľ nie celkom chápeme, čo znamená slovenský deň kroja? Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš
5. september 2023	Podložie čohosi „nesmierne rozsiahleho“ ... [Keď bolo more na hornom Ponitří] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Lívia Oršulová
7. september 2023	Reprodukcia dobovej snímky prázdninujúcich detí ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Dokumentačný fond HNM
9. september 2023	Každý z nás sa v živote ... Svetový deň prvej pomoci Autor: Mgr. Miroslava Kováčová
11. september 2023	September sa už celé tri desaťročia ... Dni európskeho kultúrneho dedičstva Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová
13. september 2023	Prví zvedaví navštevníci ... [Keď bolo more na hornom Ponitří] Autor: Mgr. Zita Radosová
17. september 2023	O rozsahu starotret'ohorného mora ... Autor: Ing. Katarína Keratová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
22. september 2023	Ľudia a poklady lužickej kultúry Autor: Mgr. Dominika Andreášna
2. október 2023	Ďakujeme, že ste s nami slávili Dni európskeho kultúrneho dedičstva Autor: Mgr. Zita Radosová
6. október 2023	Možno ste si všimli ... hádanka Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš
8. október 2023	V piatok 6. októbra ... vernisáž výstavy V posolstve kráľa Kolomana Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš
10. október 2023	Ľudia a poklady lužickej kultúry Autor: Mgr. Dominika Andreášna
13. október 2023	Pár dní dozadu sme si pripomenuli Svetový deň pošty ... Autor: PhDr. Ján Vingárik, Fotograf: Zbierky historického dokumentu HNM
18. október 2023	Zakrátko nás v múzeu čaká včelárska a perníkarská výstava! Autor: Jozef Pekár, Zdroj: RKC Prievidza
24. október 2023	Fotografia z 20.storočia ... „chorvátskeho kríža“ v Horných Vestenicich ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Dokumentačný fond, Mgr. Zita Radosová
27. október 2023	Spolupráca múzejníkov ... Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen Autor: Mgr. Zita Radosová
30. október 2023	Projektová činnosť múzea ... 200-ročný vzácny solitér Autor: Jozef Pekár
2. november 2023	Zatiaľčo projekt ... akvizícia knižného fondu múzea ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
4. november 2023	Mesiac október bol bohatý na významné dni ... Model domu zo Seče [Svetový deň architektúry] Autor: Mgr. Lívia Oršulová, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
7. november 2023	Dnes k nám do múzea zavítala ... z Materskej školy Športová ... [Keď bolo more na hornom Ponitří] Autor: Mgr. Zita Radosová
9. november 2023	Minulý týždeň ... zasadala Komisia na tvorbu zbierok Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
11. november 2023	Pred 30 rokmi vznikla samostatná Slovenská republika ... Autor: Mgr. Miroslava Kováčová
14. november 2023	Ľudia a poklady lužickej kultúry ... šiestakov zo ZŠ Mariánska Autor: Mgr. Zita Radosová
17. november 2023	Udalosti z jesene 1989 zavše pripomínajú niektoré muzeálie ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. art. Norbert Bireš

22. november 2023	Blížia sa najkrajšie sviatky v roku ... Autor: Mgr. Zita Radosová, Grafika: Mgr. Eva Schniererová
24. november 2023	Útulná vianočná izbička sa pre vás už chystá ... [Vianoce na dedine] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
30. november 2023	Novootvorená výstava Vianoce na dedine ... Autor: Mgr. Zita Radosová
6. december 2023	V týchto dňoch sa usilovne pracuje na inštalácii novej výstavy ... Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Eva Schniererová, Fotograf: Mgr. Lívia Oršulová
8. december 2023	Zvianočnilo sa u nás! Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
11. december 2023	Na sv. Ambróza sme po dlhom čase vernisážou otvorili výstavu Včelárstvo a perníkárstvo na hornom Ponitří ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
14. december 2023	Riaditeľ/riaditeľka Kreatívneho inštitútu Trenčín, n.o. Autor: Jozef Pekár
16. december 2023	Pri vianočnej téme zostaneme: Kyjatické hračky ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
18. december 2023	Vianoce v múzeu boli fantastické ako vždy! Autor: Mgr. Zita Radosová
21. december 2023	Vianoce na dedine bývali vždy iné ako v meste ... [reels] Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová
22. december 2023	Kolektív hornonitrianskych múzejníkov vinšuje krásne sviatky ... Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Mgr. Zita Radosová, Mgr. art. Norbert Bireš
25. december 2023	Reportáž z aktuálnej výstavy a sprievodného podujatia Vianoce na dedine ... Autor: Jozef Pekár, Zdroj: trencin.standard.sk
29. december 2023	O pravdivosti tvrdenia ... prehliadku Ako ten čas letí Autor: Jozef Pekár, Fotograf: Tribečské múzeum, Topoľčany
31. december 2023	PF 2024 Autor: Jozef Pekár, Grafika: Mgr. Zita Radosová

Prievidza január 2023
Mgr. Zita Radosová

Bibliografia
publikovaných príspevkov zamestnancov múzea v roku 2023

[RADOSOVÁ, Zita]. *Poludnica - jeden z najkrajších výhľadov, ktorý vyrazí dych* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/poludnica-jeden-z-najkrajších-vyhľadov-ktory-vyrazi-dych/>>. (2023-01-04)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Tip na trip: Hrebeňom Lúčanskej Malej Fatry: Martinské hole aj pre menej zdatných turistov* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/novembrovym-hrebenom-lucanskej-malej-fatry-martinske-hole-aj-pre-menej-zdatnych-turistov-tip-na-trip/>>. (2023-01-04)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Núdzové platidlo Berlín-Treptow* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs//Nudzovka_Treptow_predmet.pdf>. (2023-01-19)

KUPČOKOVÁ, Jaroslava. *V posolstve kráľa* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/podujatia/v-posolstve-krala-2023.html>>. (2023-01-24; 08:38:59)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Tip na trip: Vtáčnik - neopozieraný vrchol sopečného pohoria* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/vtacnik-neopozieraný-vrchol-sopecneho-pohoria-tip-na-trip/>>. (2023-01-29)

KUPČOKOVÁ, Jaroslava. Prievidza bola kráľovským mestom. In *My - Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región : Prievidza, Handlová, Nováky, Bojnice*, 2023, roč. 3, č. [4]14 (31.1. 2023), s. 26.

VINGÁRIK, Ján. *Svadobný odev '63* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs//Predmet_mesiaca_Svadobny_odev_1963.pdf>. (2023-02-12)

ANDREÁNSKA, Dominika. *Koráliky z Opatoviec nad Nitrou* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs//Predmet_mesiaca_Koraliky.pdf>. (2023-03-02; 15:59:49)

RADOSOVÁ, Zita. *Po Turoňových stopách* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/po-turonovych-stopach.html>>. (2023-03-03; 11:11:03)

HUBA, Radovan - VINGÁRIK, Ján. Podcast #1 - História Prievidze - PhDr. Ján Vingárik. In *YouTube* [online]. 08.03.2023. Dostupné na internete: <<https://www.youtube.com/watch?v=3aiMHO161PY>>. Kanál užívateľa Po stopách Prievidze. Rozhovor.

[KUPČOKOVÁ, Jaroslava]. *Natália Kupčoková: Šero melanchólie* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/podujatia/natalia-kupcokova-sero-melancholie.html>>. (2023-03-10; 09:42:02)

KERATOVÁ, Katarína ; RADOSOVÁ, Zita. *Svetový deň vody* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/svetovy-den-vody.html>>. (2023-03-22; 09:11:08)

ORŠULOVÁ, Livia. *Pastiersky riad* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/pastiersky_riad.pdf>. (2023-04-06; 15:59:49)

KERATOVÁ, Katarína. *Sviatok modrej planéty 2023* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/sviatok-modrej-planety-2023.html>>. (2023-04-07; 11:49:21)

ORŠULOVÁ, Livia. *Krasličiarka Mária Ďurdinová* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/krasliciarka-maria-durdinova.html>>. (2023-04-14 09:25:40)

JAKU[KUPČOKOVÁ, Jaroslava]. *Výstava Šero melanchólie predstavuje tvorbu Natálie Kupčokovej z Prievidze* [online]. MY Horná Nitra SME, 2023. Dostupné na internete: <<https://myhornanitra.sme.sk/c/23157169/vystava-sero-melancholie-predstavuje-tvorbu-natalie-kupcokovej-z-prievidze.html>>. (2023-04-15; 05:33)

JAKU[KUPČOKOVÁ, Jaroslava]. *Výstava Šero melanchólie predstavuje tvorbu Natálie Kupčokovej*. In *My - Nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región : Prievidza, Handlová, Nováky, Bojnice*, 2023, roč. 3, č. [15]58 (18.4.2023), s. 29.

RADOSOVÁ, Zita. *Zvony, zvonice, zvoničky* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<http://www.muzeumpd.sk/aktuality/zvony-zvonice-zvonicky.html>>. (2023-04-18; 21:23:39)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Kronikárske (po)rady I.* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<http://www.muzeumpd.sk/aktuality/kronikarske-porady-i..html>>. (2023-04-30; 19:08:13)

KUPČOKOVÁ, Jaroslava. *Svätý Florián a hasiči v múzeu* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<http://www.muzeumpd.sk/aktuality/svaty-florian-a-hasici-v-muzeu.html>>. (2023-05-04; 20:23:32)

ORŠULOVÁ, Livia - VINGÁRIK, Ján. *Vítaní hostia* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/podujatia/vitani-hostia.html>>. (2023-05-15; 16:06:54)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Baranec - ikonický vrchol Liptova s obeliskom* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/baranec-ikonicky-vrchol-liptova-s-obeliskom/>>. (2023-05-17)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Kronikárske (po)rady II.* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/kronikarske-porady-ii.html>>. (2023-05-21; 19:25:51)

KOVÁČOVÁ, Miroslava - PEKÁR, Jozef - RADOSOVÁ, Zita. *A bola prespávačka...* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/a-bola-prespavacka.html>>. (2023-05-25; 10:59:57)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Núdzové platidlo II. Berlín-Grunewald* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaca/Nudzovka_II_Grunewald_predmet.pdf>. (2023-05-25; 12:22:22)

KERATOVÁ, Katarína. *Chránené územia Trenčianskeho kraja* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/podujatia/chanene-uzemia-trencianskeho-kraja.html>>. (2023-05-30)

[PEKÁR, Jozef]. *Historiae Superior Nitriensis (2007-2023)* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/historiae-superior-nitriensis-2007-2023.html>>. (2023-05-30; 14:55:09)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Správa z kronikárskeho seminára* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/sprava-z-kronikarskeho-seminara.html>>. (2023-06-10; 18:10:00)

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Kronikárske (po)rady III.* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/kronikarske-porady-iii.html>>. (2023-06-10; 17:31:10)

KERATOVÁ, Katarína. *Opály z hornej Nitry. (1. časť).* In *Prievidzský občasník*, 2023, roč. XX, č. 1 (jún 2023 celkove 75. číslo), s. 22-25.

VINGÁRIK, Ján. *Predstavujeme vám predmet mesiaca: Pohľadnica, Nitrianske Pravno* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaca/Pohladnica_Pravno_predmet.pdf>. (2023-06-14; 14:09:32)

ORŠULOVÁ, Livia - VINGÁRIK, Ján. *Vítaní hostia. Priblíženie histórie karpatských Nemcov v regióne hornej Nitry a pamiatok ich hmotnej kultúry v zbierkach Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi so zameraním na tradičný odev.* Streda 21. júna 2023 o 17:00. Hornonitrianske múzeum v Prievidzi. In RICHTER, Martina (ed.). *37. hornonitrianske folklórne slávnosti, 20.-24.6.2023*. Prievidza : Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, 2023, s. [15-16].

KERATOVÁ, Katarína. *Z pravekých morí horného Ponitria* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/podujatia/z-pravekych-mori-horneho-ponitria.html>>. (2023-07-16; 11:32:32)

PEKÁR, Jozef ; RADOSOVÁ, Zita. *Predstavujeme vám: Horná Nitra šesťdesiatnikom* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaca/HORNA_NITRA_60.pdf>. (2023-07-17; 17:08:35)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Babky a Sivý vrch - slovenské Dolomity* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/babky-a-sivy-vrch-slovenske-dolomity/>>. (2023-07-20)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Prespávačka na Terynke s prechodom Priečného sedla* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/prespavacka-na-teryнке-s-prechodom-priecneho-sedla/>>. (2023-08-03)

[KUPČOKOVÁ, Jaroslava]. *Predstavujeme vám predmet mesiaca: Hasičská striekačka* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaca/Hasicska_striekacka.pdf>. (2023-08-19; 09:33:55)

KERATOVÁ, Katarína. *Dni európskeho kultúrneho dedičstva v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/dni-europskeho-kulturneho-dedicstva-v-hornonitrianskom-muzeu-v-prievidzi.html>>. (2023-09-08; 22:35:21)

KERATOVÁ, Katarína. Opály z hornej Nitry. (2. časť). In *Prievidzský občasník*, 2023, roč. XX, č. 2 (september 2023 celkove 76. číslo), s. 10-13.

KLIŽAN, Erik - SABO, Ján - VINGÁRIK, Ján - JANUŠČÁK, Rastislav. Banícka Prievidza - minulosť, súčasnosť a budúcnosť. (1). Rozhovor. In *Prievidzský občasník*. 2023, roč. XX, č. 2 (september 2023 celkove 76. číslo), s. 14-18.

[KERATOVÁ, Katarína]. *Predstavujeme vám: Kolekcia eocénnych koralov* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaca/Kolekcia_eocennych_koralov.pdf>. (2023-09-13; 23:30:24)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Rumunské Karpaty: Dvojtisícovky Gârgalău a Pietrosul Rodnei* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/rumunske-karpaty-dvojtisicovky-gargalau-a-pietrosul/>>. (2023-09-19)

GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice : obec Horné Vestenice, 2023. 286 s.

ANDREÁNSKA, Dominika. Dejiny zapísané v pôde. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [26]-[37].

ČERNO, Ivan - GÉCZYOVÁ, Iveta. V storočí zmien. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [76]-[107].

GÉCZYOVÁ, Iveta. Obrázky z dávna a dneška. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [126]-[165].

RADOSOVÁ, Zita. Pre pamäť generácií. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [166]-[191].

KOLIESKOVÁ, Mária - GÉCZYOVÁ, Iveta. Hrou k vzdelaniu. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [192]-[211].

KOLIESKOVÁ, Mária - GÉCZYOVÁ, Iveta. Na stretnutí s múzami. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [212]-[231].

KOLIESKOVÁ, Mária - GÉCZYOVÁ, Iveta. Pohyb prre radosť. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. [232]-[245].

PEKÁR, Jozef (ed.). Literatúra a pramene. In GÉCZYOVÁ, Iveta (ed.). *Horné Vestenice : miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok*. Horné Vestenice: obec Horné Vestenice, 2023, s. 280-284.

VINGÁRIK, Ján. Splynutie dediny s mestom na príklade Necpál nad Nitrou a Prievidze. In ŠTRBO, Dominik (ed.). *Zborník Západoslovenského múzea v Trnave 2022*. Trnava : Západoslovenské múzeum v Trnave, 2023, s. 14-28.

VINGÁRIK, Ján. *Predstavujeme vám predmet mesiaca: Menovací dekrét prvého prievidzského poštmajstra, 1823* [online]. Preklad Marek Púčik. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiaci/Dekret_prievidzskeho_postmajstra_1823.pdf>. (2023-10-13; 01:03:28)

[PEKÁR, Jozef ; RADOSOVÁ, Zita]. *Miesto s vôňou šafranu, čerešní a drienok* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/miesto-s-vonou-safranu-ceresni-a-drienok.html>>. (2023-10-29; 23:50:11)

VINGÁRIK, Ján. Vineyards in Slovakia Through the Ages. In *YouTube* [online]. 06.11.2023. Dostupné na internete: <<https://www.youtube.com/watch?v=cnoAtrD7HKk&t=3s>>. Kanál užívateľa DCSlovaks Videos. Prednáška.

KOVÁČOVÁ, Miroslava. *Predstavujeme vám predmet mesiaca: Prezident Slovenskej republiky Michal Kováč, medaila* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiac/Prezident_SR_Michal_Kovac_medaila.pdf>. (2023-11-11; 17:04:11)

HERCEG, Michal - VINGÁRIK, Ján. *Večerné reflexie: Historik Ján Vingárik* [online]. RTVS, Rádio Regina Západ, 2023. Rozhovor. Dostupné na internete: <<https://www.rtv.sk/radio/archiv/1692/2185781>>. (2023-11-21)

[RADOSOVÁ, Zita]. *Dva dni hrebeňom (ne)známej Oravskej Magury* [online]. Hikemates, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.hikemates.com/blog/dva-dni-hrebenom-neznamej-oravskej-magury/>>. (2023-12-08)

ORŠULOVÁ, Livia. *Predstavujeme vám: Kyjatické hračky* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <https://www.muzeumpd.sk/buxus/docs/predmet_mesiac/Kyjaticke_hracky_final.pdf>. (2023-12-11; 16:00:21)

[PEKÁR, Jozef]. *Ako ten čas letí* [online]. Prievidza : Hornonitrianske múzeum v Prievidzi, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.muzeumpd.sk/aktuality/ako-ten-cas-leti.html>>. (2023-12-29; 20:04:12)

VINGÁRIK, Ján. Rodomil z Dlhej ulice. In *Prievidzský občasník*, 2023, roč. XX, č. 3 (december 2023 celkove 77. číslo), s. [1], s. 4-11.

KLIŽAN, Erik - SABO, Ján - VINGÁRIK, Ján - JANUŠČÁK, Rastislav. Banícka Prievidza - minulosť, súčasnosť a budúcnosť : (dokončenie). Rozhovor. In *Prievidzský občasník*. 2023, roč. XX, č. 3 (december 2023 celkove 77. číslo), s. 14-18.

Vedecké práce (štúdie a články): **1**
Popularizačné články, správy a iné drobné práce: **59**

Prievidza január 2024
Jozef Pekár

